علموا اولادکم الکتابة فان الکتبة هم الملوک

مجموعهٔ خطوط

از الحاج استاد محمد ابراهیم خلیل احمد الجامی

و برخی از مشاهیر

تذکر:

وزارت اطلاعات و کلتور بتا سی‌از اهداف کلتوری دولت جمهوری ، همواره سعی دارد ارزشهای هنری کشور راکه طبیعت از دوره ها ی کهن درین مهد تمدن وهنر بو دیعه گذاشته و تسلسل زمان آنرا به‌حیث گرانبها ترین هدیه به نسل جوان‌امروز کشور ارمغان کر ده است ، باتمام اصالت هنری اش حمایه و بیش‌ازپیش‌تشویق نموده‌درانکشاف آن بذل مساعی نماید. از جمله یکهم هنر خطا طیست که در ر دیف هنر های زیبا، با درخشندگی‌خاصی‌تجلی نموده، انگشتان هنر آفر ین استادان این فن زیبا ، پیوسته نقش‌های ارزشمند وپر کشش بر صفحه روز گاران ما باقی میگذارد، مجموعهٔ‌خطوط بناغلی‌محمدابراهیم‌خلیل،استاد گرانقدر که همین اکنون دردسترس‌علاقمندان آن قرار دارد، دومین مجموعه از هنر خطاطیست که بعداز انتشار (نمونه‌های خط) اثراستاد (عطار) بوسیلهٔ موسسهٔ انتشارات‌بیهقی طبع وعرضه میشود واین مجموعه کـه نه تنها به حیث نمونه‌های خطوط یک‌خطاط ماهر بلکه‌بحیث مجموعه‌ای از زیبائیهای هنری چندتن از هنرمندان این رشته به دوستداران هنر خطا طی ار مغا ن‌میگردد . یقینا علاوه بر ارضای‌ذوق علاقمندان این هنر ظریف، در راه‌بر انگیختن وپرورش استعداد ها ی جوانان ونو آموزان، تاثیر مطلو ب‌خواهد داشت .

در حالیکه زحمات استاد رادرین‌مورد قابل تقدیر وستایش‌میپنداریم مو فقیت سایر هنر مندان این‌رشته‌را در طریق بهتر سازی صنایع ظریف وباستانی کشور عزیز تمناداریم.

پوهاند دکتور نوین
وزیر اطلاعات وکلتور

تمهید وتشکر

مقام وزارت اطلاعات و کلتورکه‌بتأ سی از پالیسی‌ارزشمنددولت‌جمهوری، دراحیاء وتوسعهٔافتخارات هنری وتشویق وپرورش ذوق ها وتبارز استعداد های اهل هنروادب،کمال سعی را دارد ، اراده فرمودند تاپاره‌ای از خطوط بندهٔ الله تر تیب‌وطبع‌شود. ازآنجا که تنها ا ثرات‌ناچیز خود من در خور آن نبود که بصورت گل دسته‌ای تقدیم حضوراهل کمال و صنعت گردد (از آنروکه در صباوت بارشاد ورهنمونی پدرفاضل مرحوم و ذوق‌فطری‌خودباین‌کار پرداخته و تا حدی بـه آن‌موفق گردیده بودم ، باثر میل‌طبیعی که بشعر و نوشتن بیاض داشتم ،به تحریر کتب منتخبهٔ اشعار می پرداختم که و قتی گفته‌ام :

بیادکوهکن‌درصفحهٔ خاطررقم سازم‌خلیل
ازهرزبانی‌بشنوم‌یك‌بیت‌شیرین‌را

ومدت مدید حیاتم درین شغـل‌بسر رفت . آری :

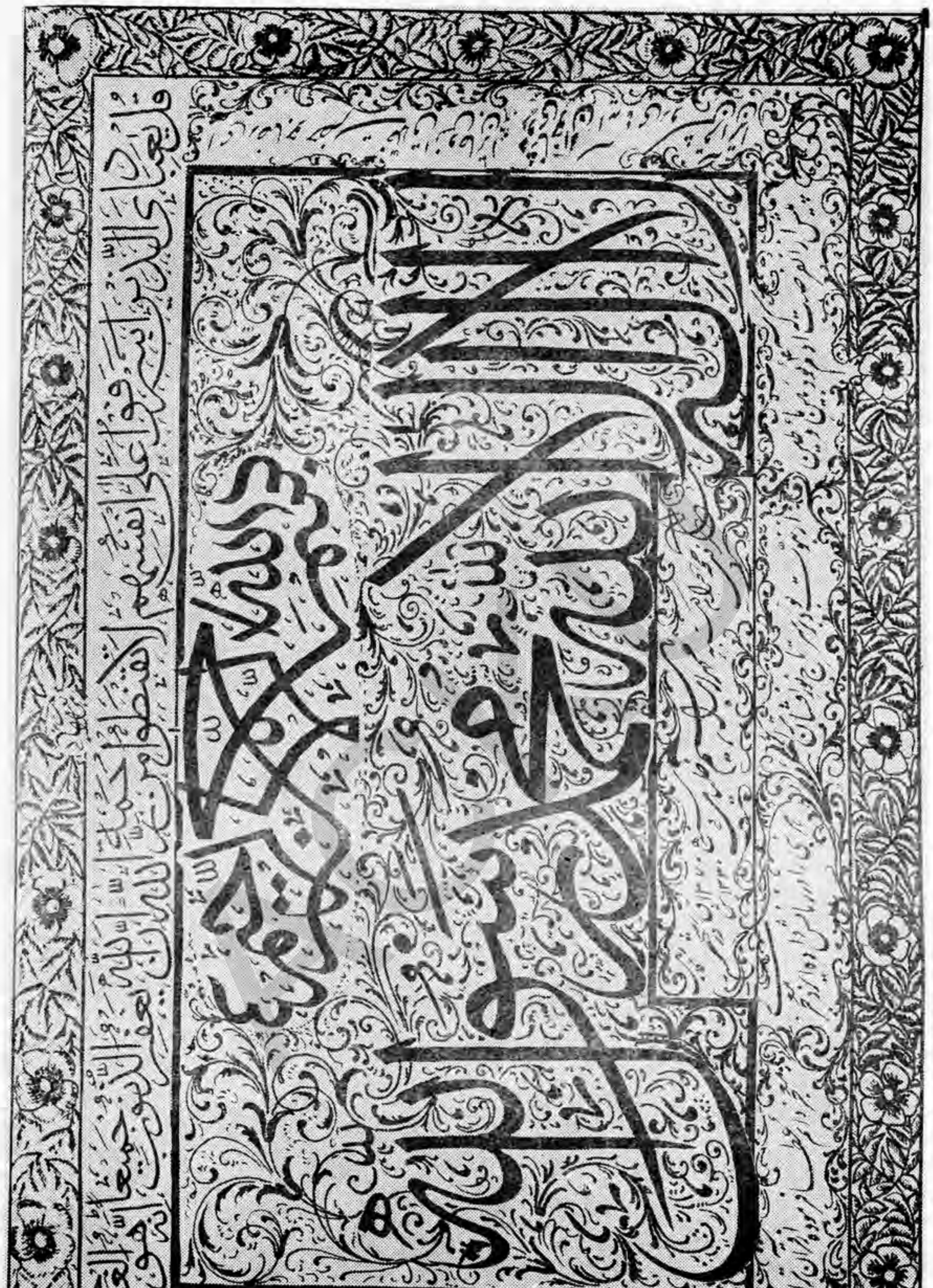
زبس روی سفیدصفحه‌را از خط سیه کردم
بجرم این سیه کاری ، سیه‌شدروزگار من

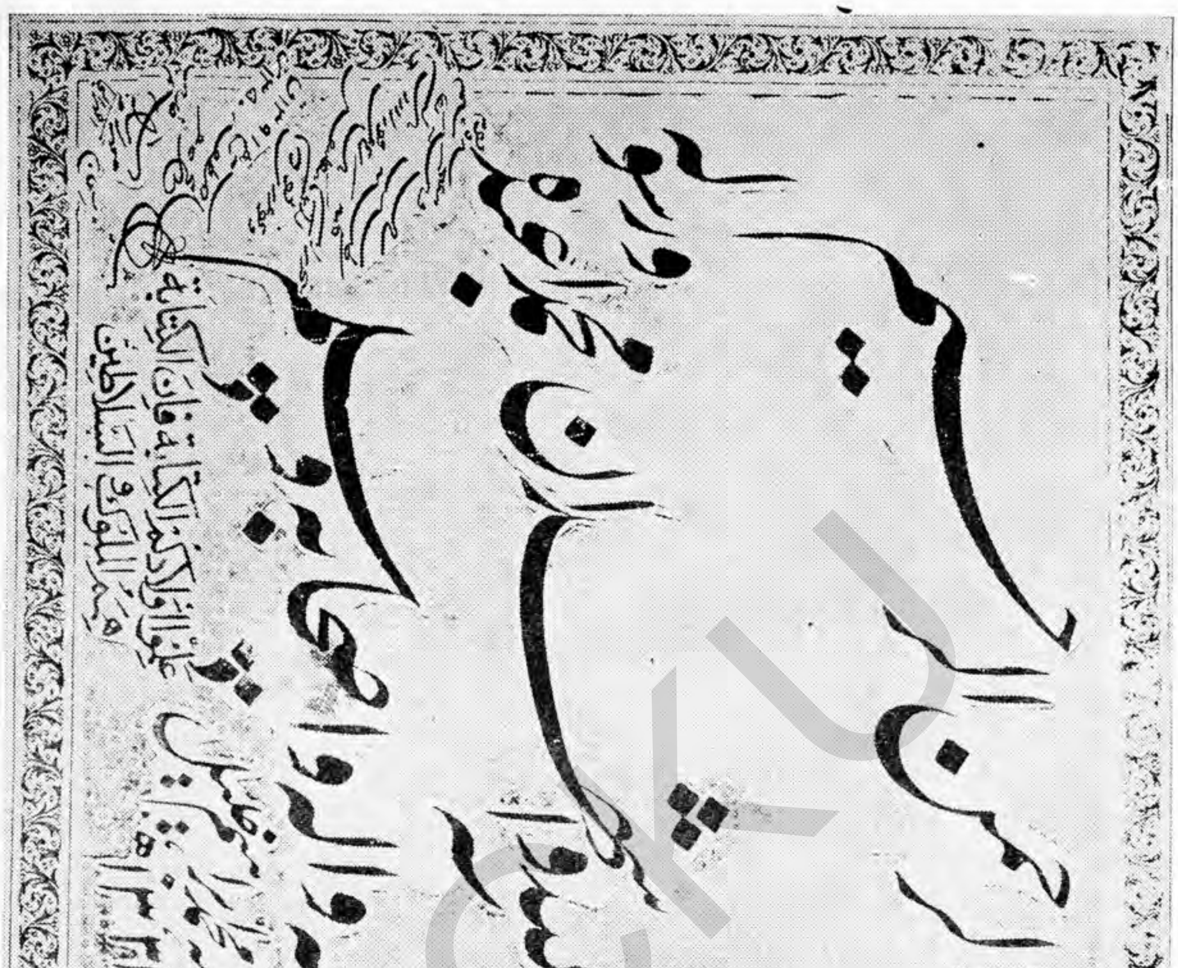
مگر حینیکه بسن ۱۷ــ۱۸ رسیدم‌بمقتضای وقت ، بآموختن امـور دفتر داری وحسا ب که پیشهٔ آباء واجدادم بود ، مکلف و به آن شق‌شامل ماموریت شده ، از پیشبرداین ذوق باز ماندم . علاوه بر آن، نظربه برخی معاذیر ، ده سال تمام‌کاغذ و قلم بدست نگرفتم، طو ریکه‌گفته اند :

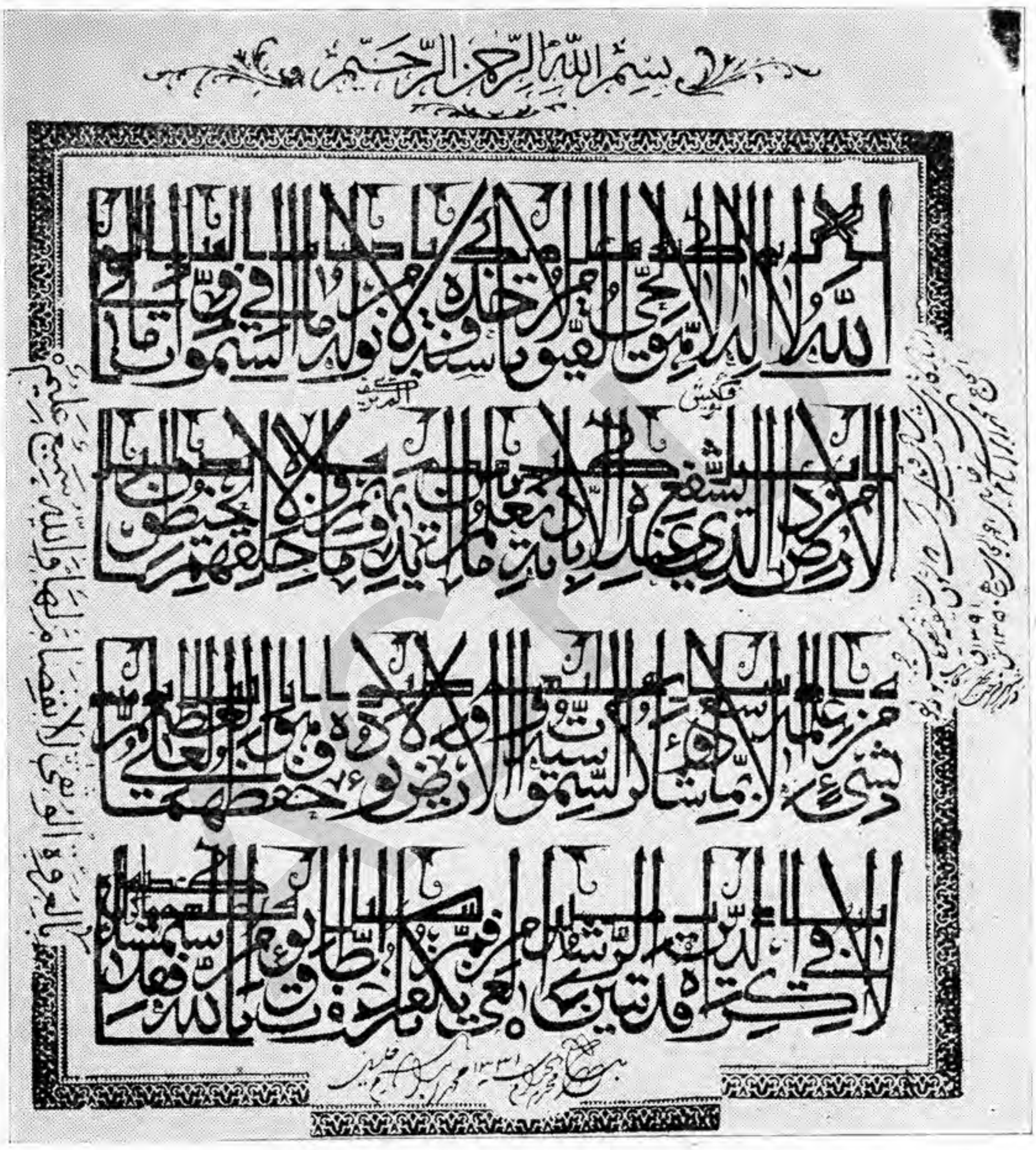
دمی‌هرکه از مشق فارغ نشست
چورنگ حنا مـیر ود ز د ست

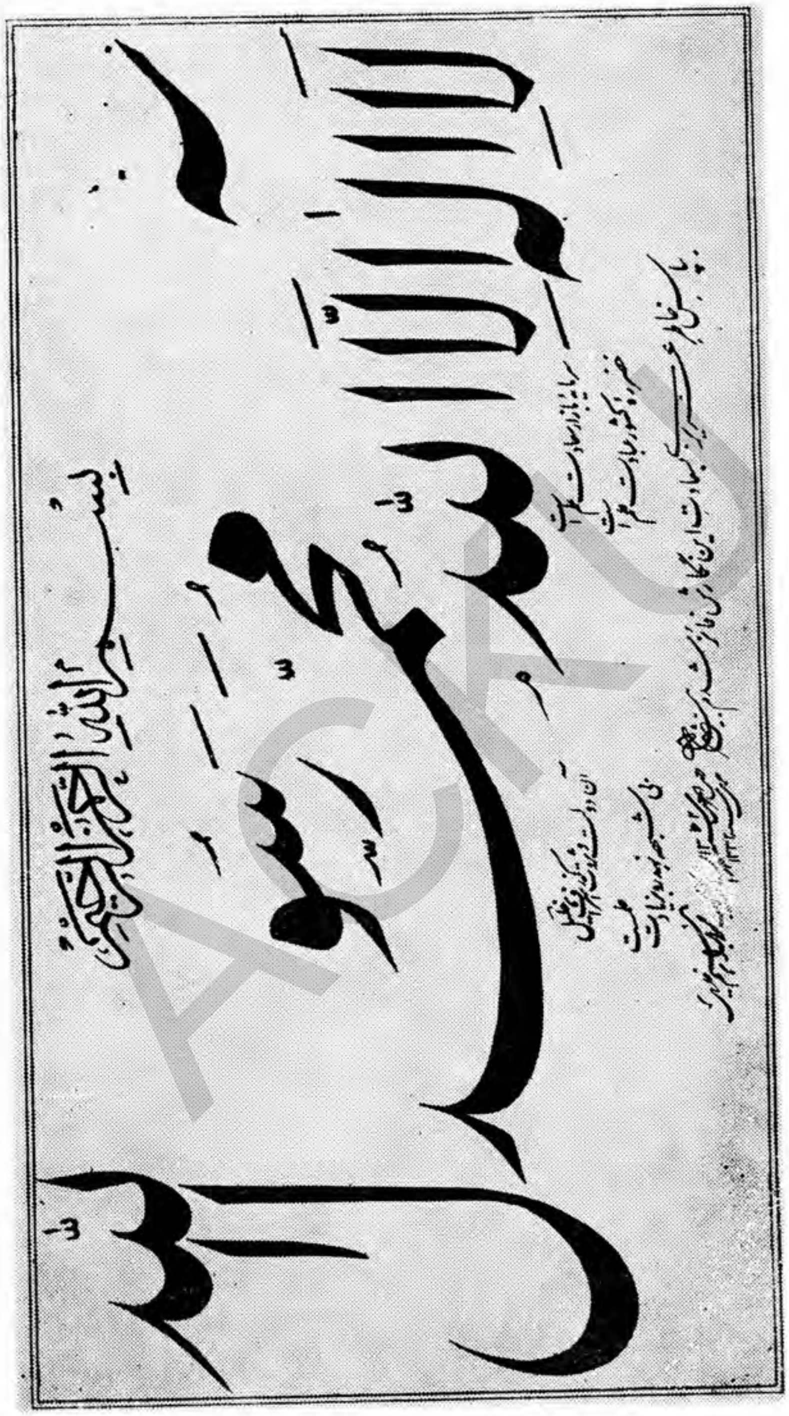
ازین رو آنچه از راه جهد وذوق‌حاصل کرده بودم ، از دستم‌برآمد.بعداً که بشقـوق علمی و ظـیفتاً پیوستم ، گا هگاه یگان‌قطعه‌واوراقی‌نوشتم که هر کدام تاریخ دارند وخط یك ز مانم بدیگر ز مان تغیرا ت وفرق (در اصول وقواعد) نشـان‌میدهد که از لحاظ عدم مداومـت وترك آن است . بهر حال کلیشه‌های خطوط منتشرهٔ خود را در تدا ر ك‌شدم . تعداد کم آن بدستم آ مد که‌آن تعداد برای یك رساله یا البوم کـافی نبـود وانصافا خطوط خودمن شایستگی آ نرابه‌تنهائی‌نداشت.ونیز احیای اسماء اساتذهٔ ما ضیـه را که از تهداب گذا ران اند وبرخی‌گمنامان فن وخطاطان معاصر ، آ نذواتیکه اثر شانرا در دست داشتم، لزوم دیده بمو فقیت نظر و سیـع‌هنر پروری مقام محتـــرم و زا رت‌اطلاعات و کلتور ، باین مجمو عـه شامل کردم که موجب ا هـمیت وزینت واکمال مجموعه و قابل تقدیم‌حضور اهل ذوق باشد. در قطعات خط ، هر یك مختصر ی معر فـی‌شانرا هم نموده ام . بناء تشکرات‌صمیمی خودرا بحضور پوهانددکتور نوین وزیر اطلا عات و کلتورواعتذارخودرا از نقایص و معا یبیکه د رین‌صفحات ملاحظه فر مایند ، بحضور ملاحظه فر مایان تقدیم نموده و ازخطاطان معاصر ، آن ذوات محترمی‌که بکمال شان قایلم ، و لی اثری از ایشان در دست نداشتـــه ام وفرصت تقاضا و بدست آوردن‌میسر نبود و درین مجمو عه موقع نیافته ، معذرت می خواهم . باعرض حرمت.

(محمدابراهیم خلیل)

بسم الله الرحمن الرحيم
الله لا إله إلا هو الحي القيوم لا تأخذه سنة ولا نوم له ما في السموات وما في
الأرض من ذا الذي يشفع عنده إلا بإذنه يعلم ما بين أيديهم وما خلفهم ولا يحيطون
بشيء من علمه إلا بما شاء وسع كرسيه السموات والأرض ولا يؤوده حفظهما وهو العلي العظيم
لا إكراه في الدين قد تبين الرشد من الغي فمن يكفر بالطاغوت ويؤمن بالله فقد استمسك
بالعروة الوثقى لا انفصام لها والله سميع عليم

بسم الله الرحمن الرحيم
لا اله الا الله محمد رسول الله
عليكم بحسن الخط فانه من مفاتيح الرزق علموا اولادكم الكتابة فان الكتابة هم الملوك والسلام

یا الهی حرمت سلطان ختم المرسلین / هم به صدیق آن امام و پیشوای متقین

حرمت سلمان و قاسم هم بجعفر معتدا / بایزید و بوالحسن هم بوعلی معمار دین

هم بخواجه یوسف همدانی شاه غجدوان / حرمت عارف کز و محمود شد بدر زمین

هم بمولانا علی رامیتنی دین پرست / حرمت بابای سماسی سید نور دین

از طفیل تربه واعز از شاه نقشبند / هم به یعقوب عبید الله امام المتقین

زاهد و درویش و خواجگی امکنه باقی بحق / کز فروغ او [illegible] شد امام العارفین

هم به معصوم [illegible] و صبغة الله شفیع / حرمت معصوم ثانی شمع بزم مقبلین

از طفیل تربه حاجی [illegible] / حضرت ثانی [illegible] قرب [illegible]

هم بآن معصوم ثالث فیض بخش سالکان / عارفان را رهنما و پیشوای [illegible]

حرمت معصوم رابع هم جهان عاشقان / کز [illegible] شمس العارفین

خوش نصیب آن چارباغ با صفای عطر بیز / کز گل گلزار [illegible] روی زمین

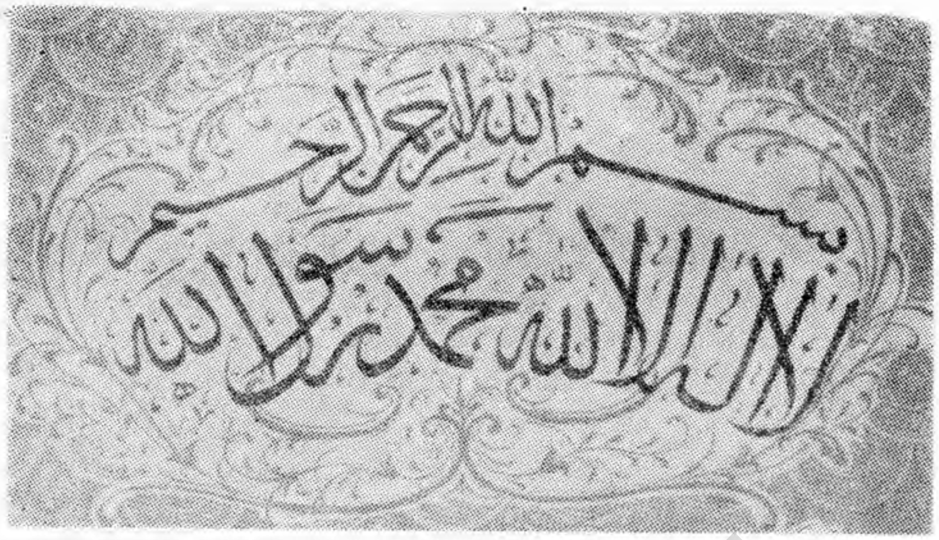
هم بآن دو نونهال گلشن صدق و صفا / کز [illegible] شجار دین

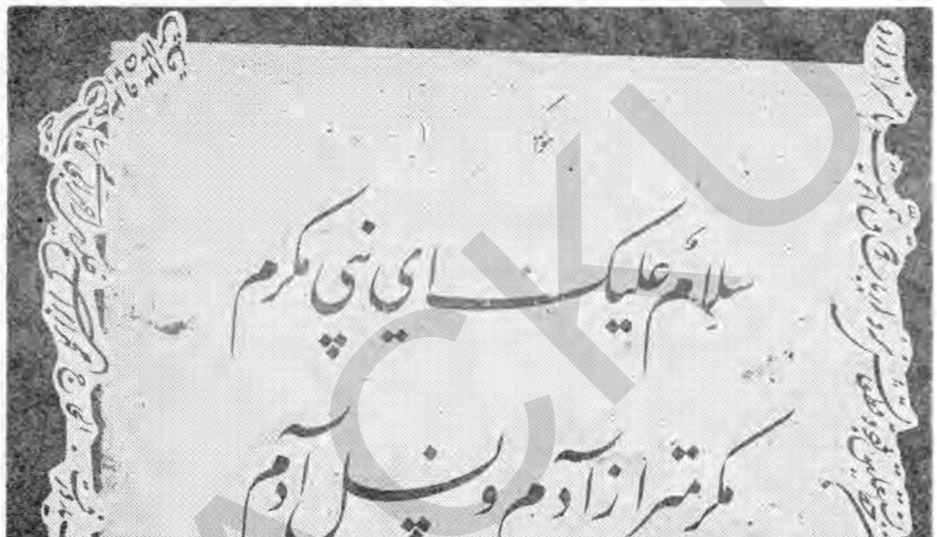
آن یکی خورشید نوروان دگر ماه تمام / آن [illegible] سعادت وان دگر [illegible]

از طفیل مقتدایان حرمت ایشان / بر گنهکاران ببخشا [illegible] المذنبین

هم بجاه و رتبه آن صاحبان محترم / حشر ما کن در قیامت با شفیع المذنبین

از طبع کمترین فضل احمد [illegible]

بسم الله الرحمن الرحیم
لا اله الا الله محمد رسول الله

سلام علیک ای نبی مکرم
مکرمتر از آدم و نسل آدم
بصورت موخر بمعنی مقدم

بسم الله الرحمن الرحیم

ببارگاه رحمت پناه حضرت سید عالم صلی الله علیه و سلم

ای سید هر دو سرا وی بهترین انبیا | ای شافع روز جزا وی خاص خاصان خدا

تاج لعمرک بر سرت نصر من الله یاورت | روح الامین فرمانبرت انا فتحنا در لوا

ما آستانت آمدیم از جور گردون مضطریم | بیغمگسار و یاوریم ارحم علینا سیدا

گرچه گنهکاریم ما بیحد زیانکاریم ما | رو سوی تو داریم ما بر حال ما رحمت نما

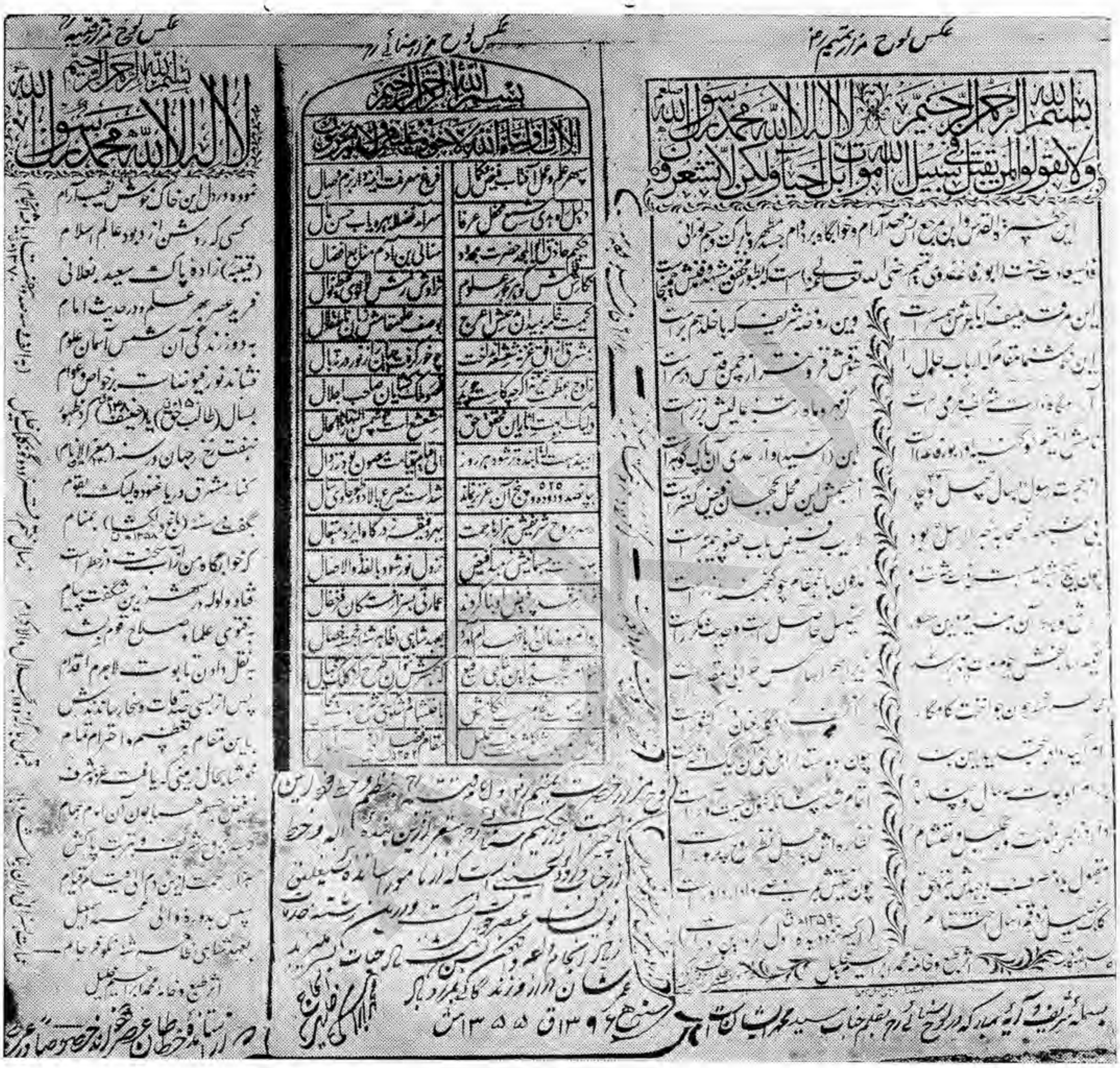
کردیم عمر خود تبه هم نامه خود را سیه | از ما فزون شد هر گنه رحمی نما یا ذا العطا

ای سید و سردار ما ای رحمت غمخوار ما | بخشا بحال زار ما منگر بسوی کردار ما

نفس است و شیطان لعین هر دو عدوی ما در کمین | یا رحمة للعالمین داریم سویت التجا

از فتنه این دشمنان وز آفت دور زمان | ما را ز رحمت وا رهان ای ایمنی زان آفت‌ها

ای صاحب خلق جمیل وی صاحب لطف جزیل | بر جمله اسلام ذلیل از حق طلب عفو و رضا

سنگ مزار حضرت تمیم (رض) وحضرت‌امام قتیبه‌بشعر وخطخود اینجانب‌است اما از حضرت سنا یی که نظمش ازمن است بسمله‌و آیهٔ‌مبارکه بقلم جناب استاد سید ایشان وابیات بقلم استاد محمدداؤد استکه این‌هردو برادر درین رشته خدمات طولانی انجام‌داده اند. خلیل

بسم الله الرحمن الرحیم

خطاب به دانشگاه بزرگ افغانی

ای لیسهٔ حبیبیه کانون علم و فن

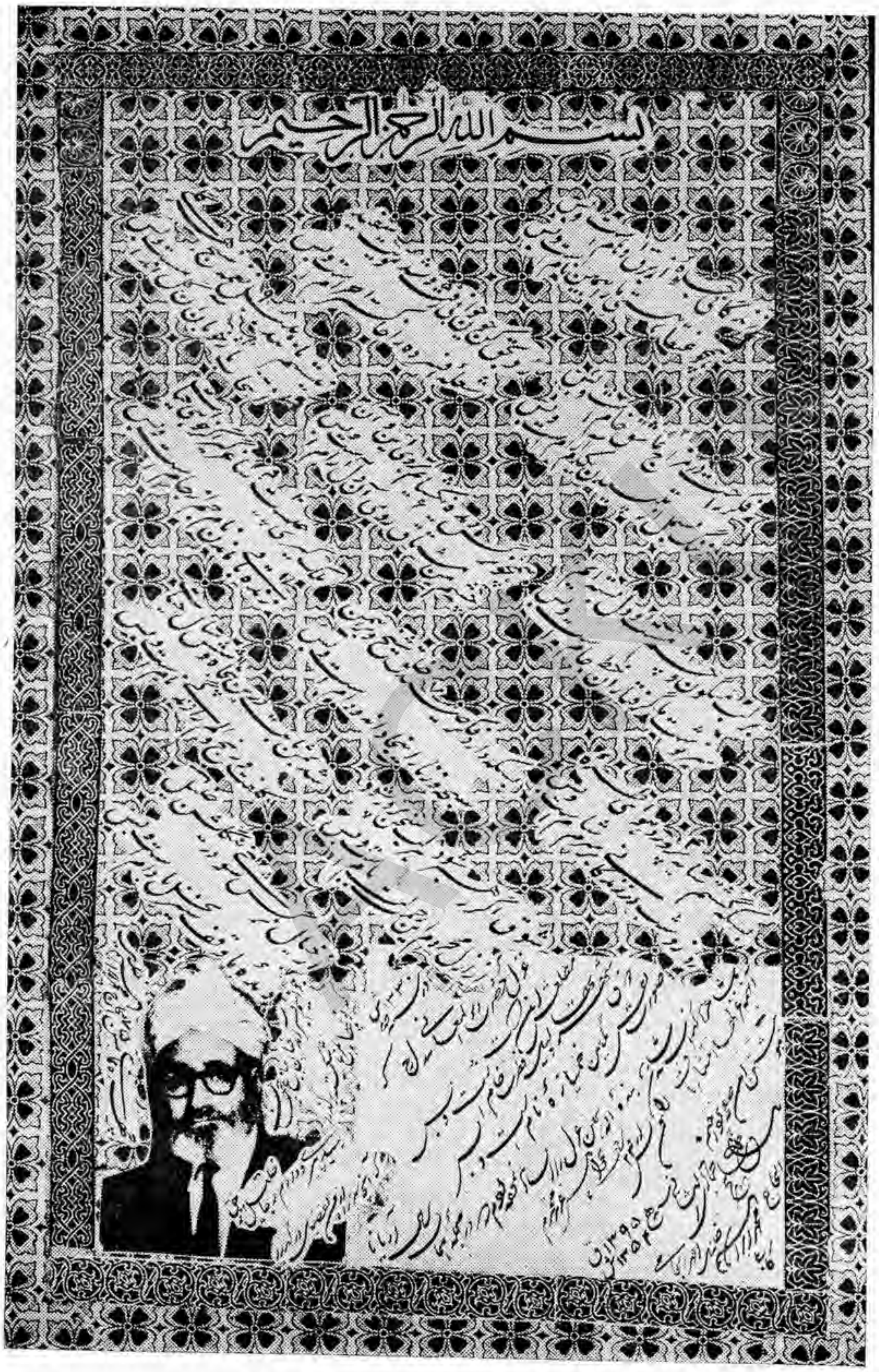
از ساحت تو رفته مربی اولاد این وطن

افراد نامی از تو بکشور ظهور کرد

هر یک ز علم شمع فروزان انجمن

تا شد ترا دوام چو بنیاد علم و فضل

گیرند از تو بهره بهر عصر مرد و زن

بسم الله الرحمن الرحیم

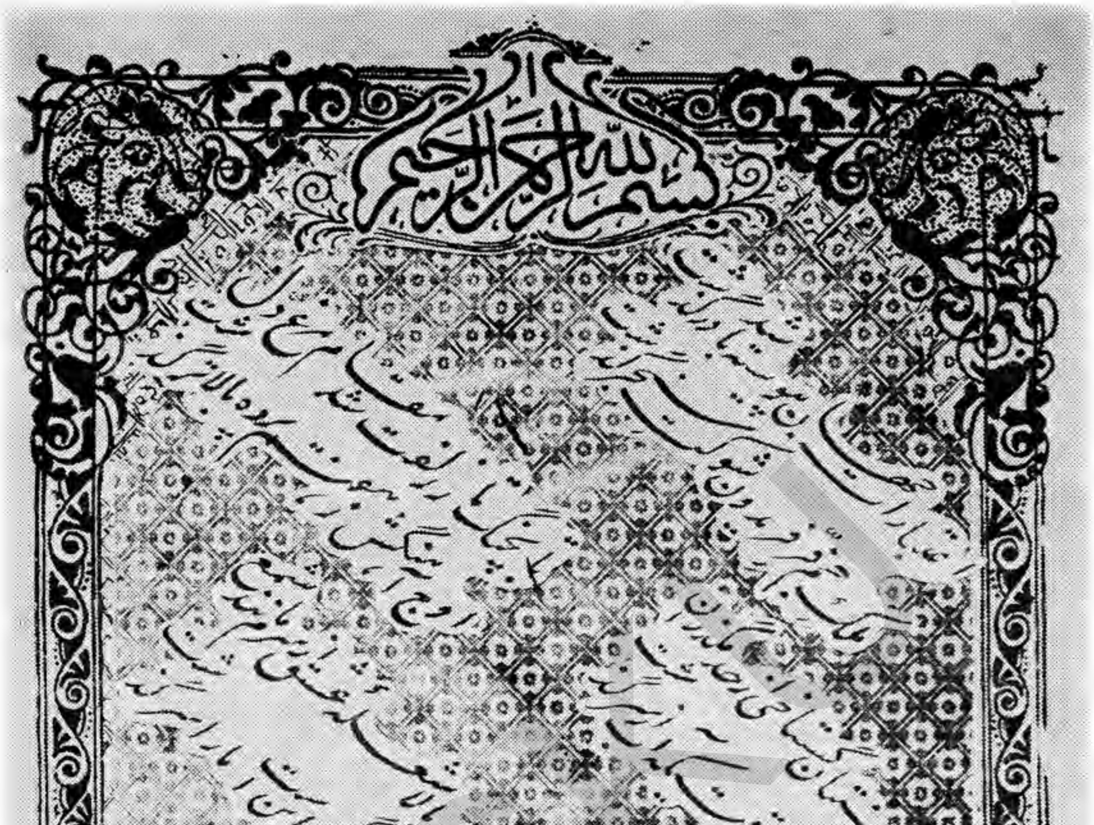

بسم الله الرحمن الرحیم
الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی حضرت
رسوله وحبیبه محمد وعلی آله واصحابه اجمعین

بسم الله الرحمن الرحیم

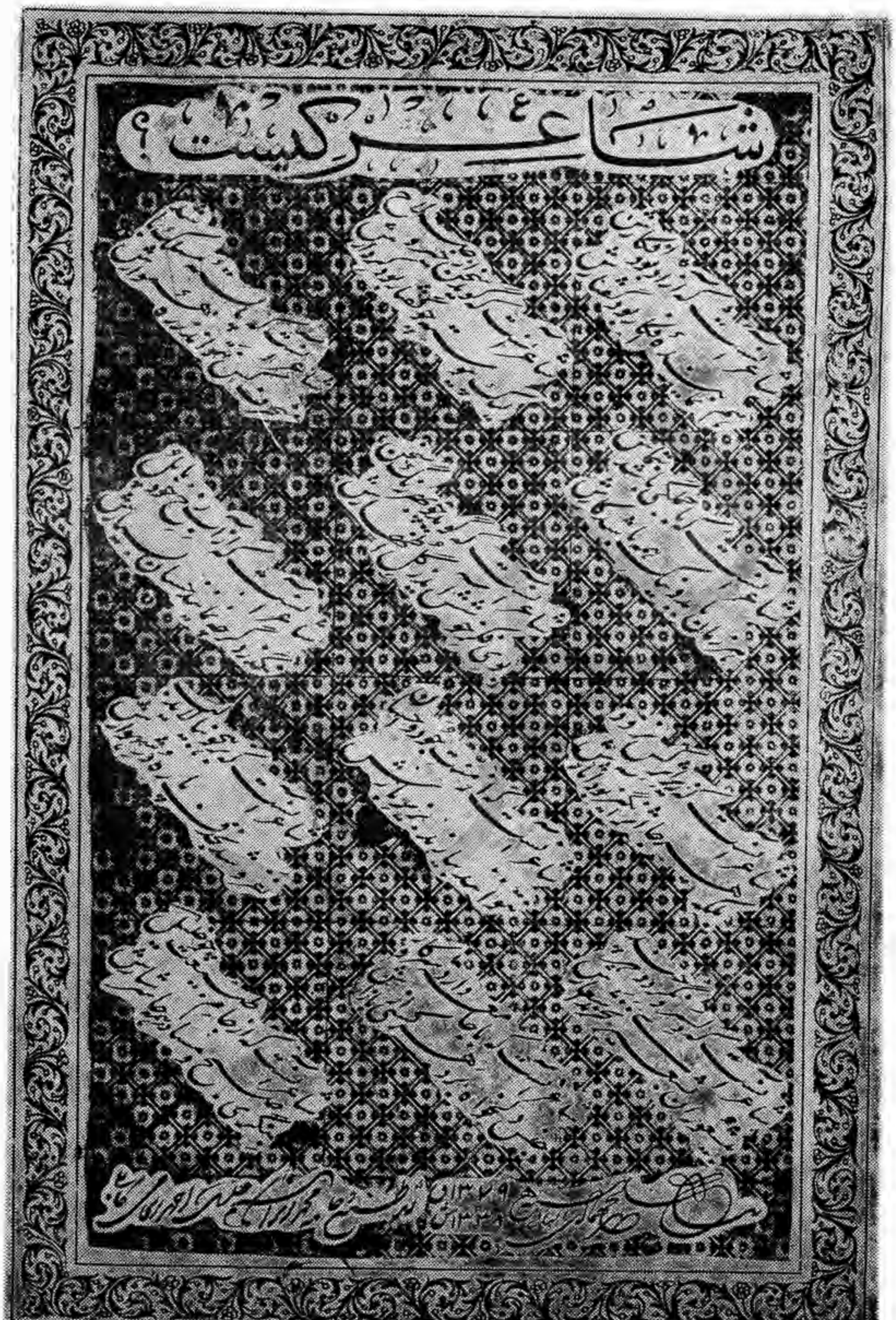
کابل از نگاه میرزا محمد علی صائب تبریزی توفی ۱۰۸۱ ه ق

(۱) خوشا عشرت سرای کابل و دامان کهسارش	که ناخن بر دل گل میزند مژگان هر خارش
(۲) خوشا وقتی که چشمم از سوادش سرمه چین گردد	شوم چون شانه ها در ماه زلفان انجمن قمارش
(۳) ز وصف لاله او رنگ بر روی چمن دارم	نگه را چهره خون سازم ز سیر لاله زارش
(۴) چه موزون است یارب جلوه طاق بر روی پل مستانش	خدا از چشم شور حاسدان بادا نگهدارش
(۵) حضر چون گوشه بگرفته است در اردوی گوش	اگرچه شهر نباید ز بهشت این طرف کهسارش
(۶) حصار بار چون اژدهای گنج را ماند	ولی اژدر زده در گنج شاهیگان هر خشت دیوارش
(۷) نظرگاه تماشا هست اردوی هر گذرگاهی	همیشه کاروان مصر می آید به بازارش
(۸) حساب مه جبینان لب بامش کی تواند کرد	دو صد خورشید رو افتاده در هر پای دیوارش
(۹) به صبح عید گردد گل ز رخساره گلچینش	به شام قدر پهلو میزند زلف شب تارش
(۱۰) گلو سوز است از بس نغمه های عندلیبانش	چو آتش برگ سر میزند از نوک منقارش
(۱۱) تعالی الله ز باغ جهان آرا و شهرآرا	که طوبی خشک بر جا مانده است از رشک اشجارش

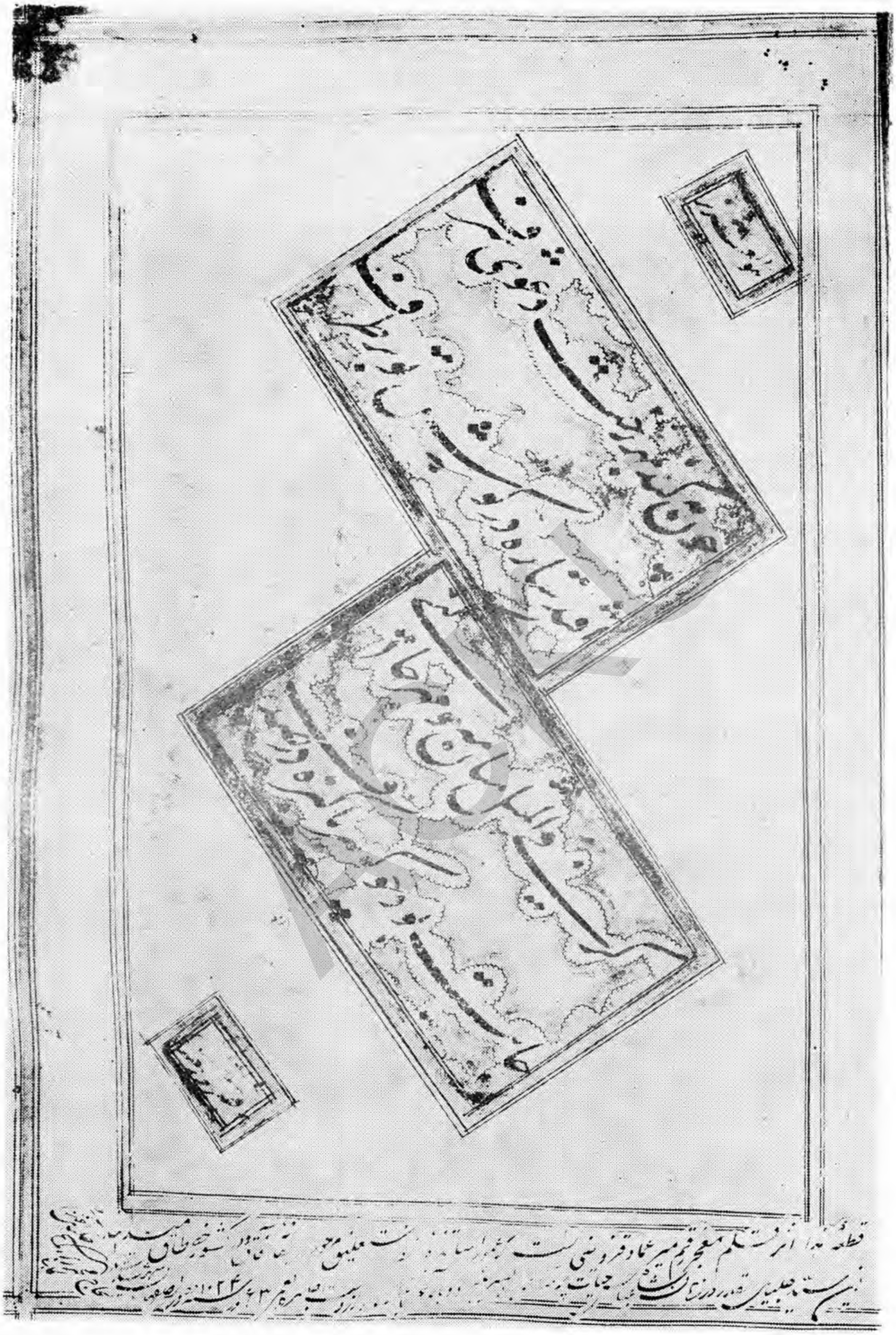
به خط ... ۱۳۸۵ ق ۱۳۴۴ ش در شهر ... محمد ...

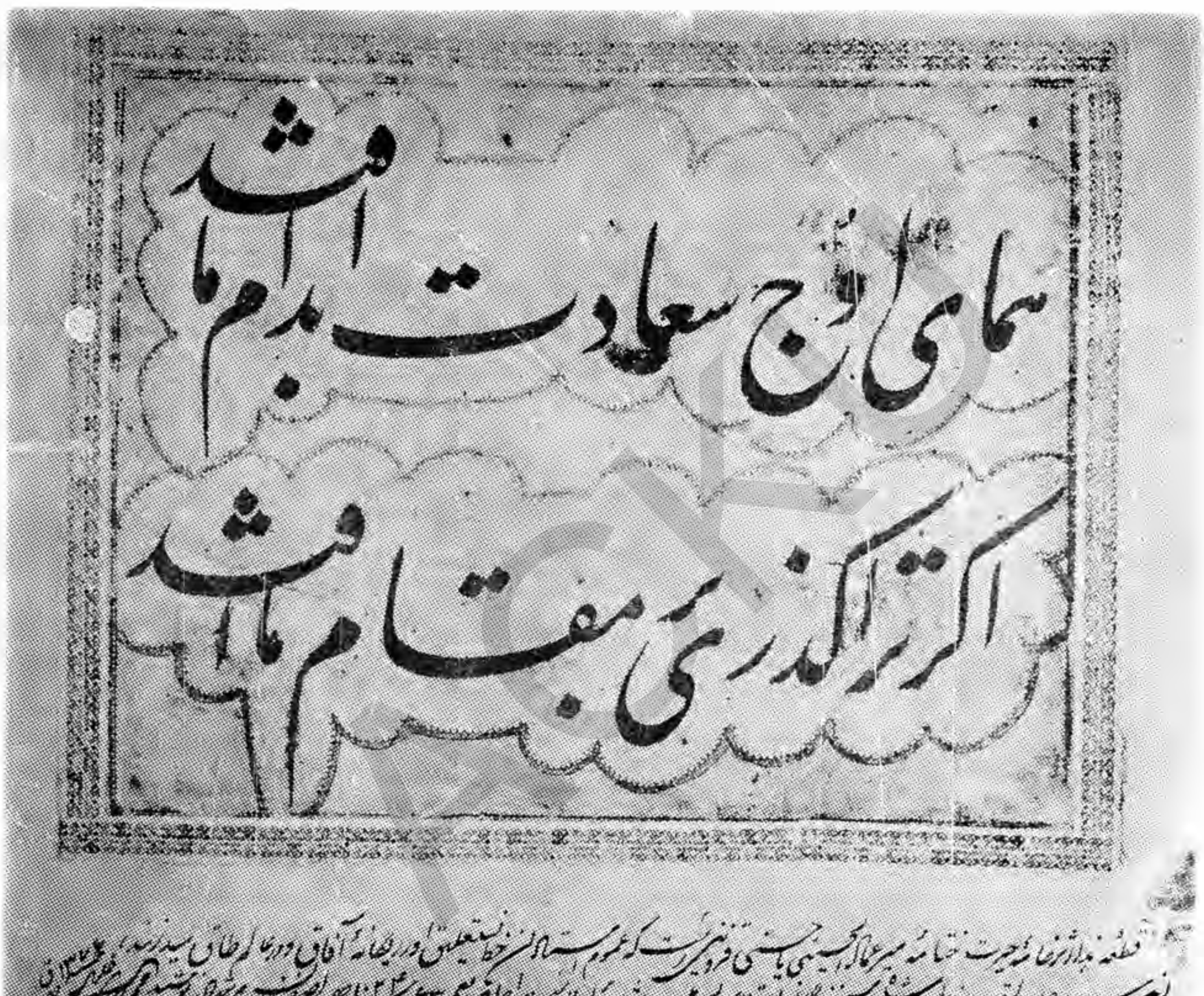

بسم الله الرحمن الرحيم

شاعر کیست ؟

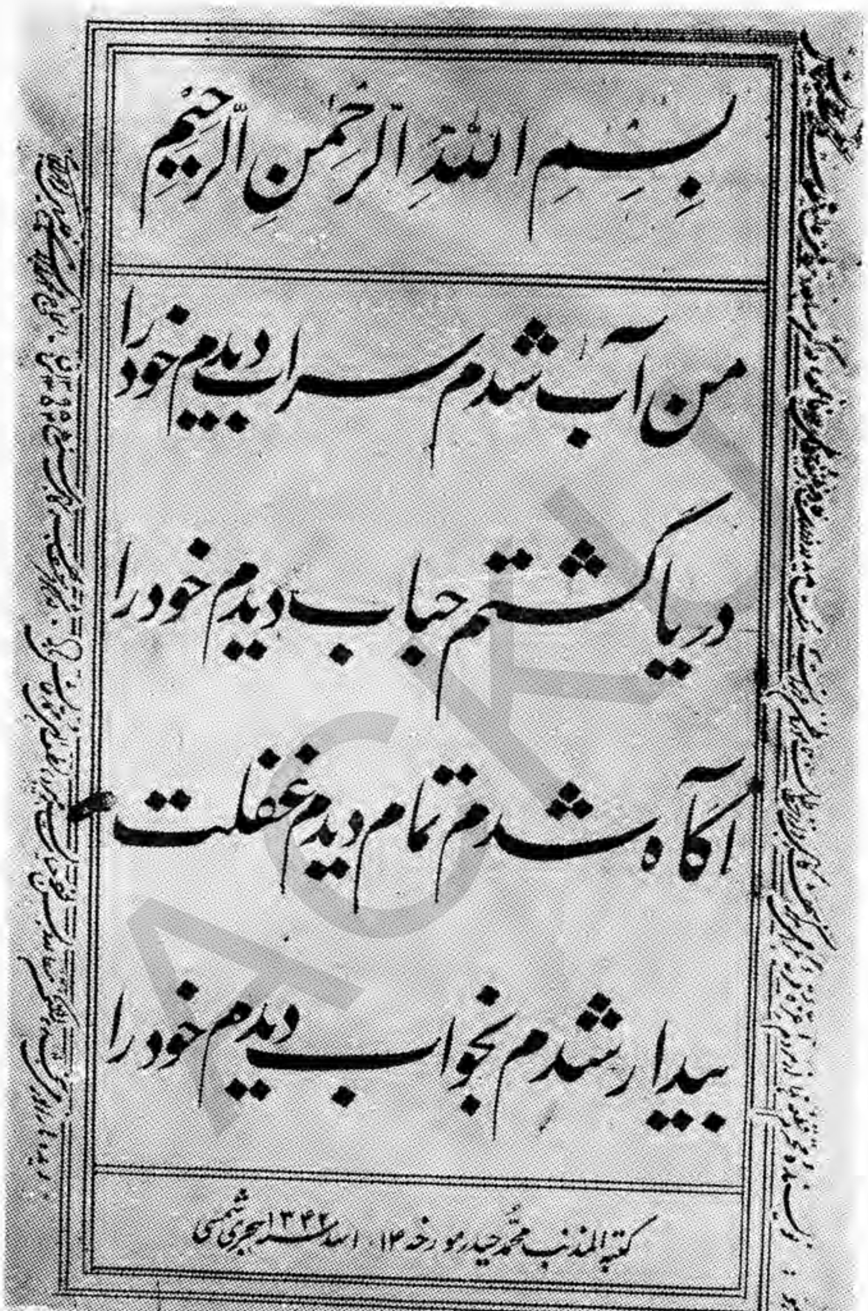

همای اوج سعادت بدام ما افتد
اگر ترا گذری بمقام ما افتد

بسم الله الرحمن الرحیم

من آب شدم سراب دیدم خود را

دریا گشتم حباب دیدم خود را

آگاه شدم تمام دیدم غفلت

بیدار شدم بخواب دیدم خود را

کتبه المذنب محمد حیدر مورخه ۱۲ اسد ۱۳۴۲ سنه هجری شمسی

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العلمین والصلوة والسلام علی اشرف الانبیاء والمرسلین
سیدنا محمد و علی آله و اصحابه اجمعین

در اطراف شخصیت و معلومات زندگانی و ترک شاهی و اختیار نمودن درویشی
و علو مقام عرفانی عارف سبحانی مشهور و مرتاض ام البلاد بلخ وطن عزیز (سلطان ابراهیم بن ادهم)
در سال ۱۳۲۴ هـ ش شرحی نگاشته و بانجمن تاریخ سپرده بودم که بمجله سال ۳ شماره (۱۱)
سال دوم آریانا ازان تذکر داده و بمجلات اول دلو ۱۳۲۴ الی اول حمل ۱۳۲۵ نشر نمودند.
پس از اشاعه آن، ریاست مستقل مطبوعات متقاضی رساله راجع بان عارف نامی شدند و تقدیم نمودم
که حسب مقررات از ملاحظه کمیسیون علمی و هیئت ذی صلاحیت گذشته و بطبعش موافقه شده،
در زمره کتب واصله در کتابخانه آن ریاست حفظ گردیده و از اتفاقات بطبع جداگانه توفیق نیافت.
اکنونکه دوست فاضل و محترمم ع ج محمد عثمان صدقی بوزارت مطبوعات مقرر شده
و (نظر بعلاقه که در احیای نام گذشتگان نامور دارند) بطبعش امر داده که تحت طبع گرفته شد
بنا از جناب موصوف تشکر نموده از خوانندگان گرامی ملتمسم که قصور و عدم رسائی
و نقائصیکه درین رساله ملاحظه کنند از عفو کریمانه کار بگیرند.

بتاریخ ... شعبان المعظم ۱۳۸۵ هـ ق ۱۳۴۴ هـ ش در کشور عزیز ... نگار روزگار ... محمد ابراهیم خلیلی

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی اشرف الانبیاء والمرسلین وعلی آله العظام واصحابه الکرام رضی الله تعالی عنهم اجمعین

اما بعد:- تذکر حال واحیای نام گذشتگان نامور و ذواتیکه در عالم معنی مصدر خدمات شایسته شده اند یکی از وظائف عمده و وجایب زنده آیندگان بشمار میرود، بنا بر یک از مستبعین و نویسندگان معاصر درین باب جهد نموده و بقدر توان کتابها نوشته اند، ولی راجع بمزارات خصوصاً مزارات کابل کسی چندان عطف توجه نفرموده، زیرا اکثر مزارات که مرجع اخلاص و احترام عامه میباشد و شهرت زائد الوصف دارند الواح شان بمرور دهور از بین رفته که حالا موقع برای پی بردن این امر مهم نیست که منفرداً فقط عجالتاً تفتیش از این سنگها بآن نامیکه بر لوح مزار ثبت است. علاوتاً کتب و آثاریکه مؤخذ معلومات معرفی شان قرار گیرد هم وجود نداشته و موجب آنهم عدم انکشاف وسائل طبع در کشور بوده است چه شک نیست در عصور گذشتگان قرون پیشتر کرده اند اما اکثر نسخه جات شان در نسخ منحصر بفرد در گوشه های گمنامی مانده و بدست علاقه مندان نرسیده، اکنون که از یکطرف آثاریکه ماخذ قرار گیرد در دسترس ما نیست و از طرف دیگر الواح مقابر از بین رفته، درین باب تحریر کتابیکه شایسته باشد متعسر و متعذر است ولی بفحوای ما لا یدرک کله لا یترک کله نوشتن آنرا بر نانوشتن ترجیح دادیم، زیرا اگر ما هم درین موضوع عاجز بمانیم در آینده نیز ماخذی بدست دیگران نخواهد افتاد و هر اندازه که مکنت ما از آن زیادتر شود کنیم اخلاف ما با مقدار اسم قدرت نخواهند یافت . اینست که بعون الهی جل شأنه باتمام این اقدام حتی الامکان آنچه از مآخذ میسر گردد از آن استفاده نمیائیم هرگاه در ما بعد از کنج و کنار آثاری ظهور نماید و بدست آیندگان ما برسد بلاشبهه اینهم ماخذ یک شده میتواند، والا اگر انجمان هم نشود یعنی آثاری دیگر پیدا نگردد بار هم نسبت بهیچ همینقدرش نیز غنیمت است که برای معلومات علاقه مندان آماده باشد . ومن الله الاعانة والتوفیق

ابوالمعانی بیدل: با دل گفتم ز سعی لغزش احرام . تا کعبه نیز سم من شکسته ام . حیرانم در تدارک مجروحی . مسعود

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی اشرف الانبیاء والمرسلین
سیدنا محمد و علی آله واصحابه اجمعین

ازانجاکه ذکر خیر نوابغ و مشاهیر و دانشوران بزرگ اسلاف از وظائف
لازمه و وجدانی اخلاف است، راجع بشرح حال و ذکر محاسن و کمالات
حضرت امیر خسرو بلخی ثم الدهلوی بتاریخ ۲۸ حمل ۱۳۲۳ هـ ش در کتابخانه ریاست
مستقل مطبوعات از طرف نگارنده کانفرانس مختصری داده شده بود.

و نیز بمجلهٔ شماره ۱۹ اول اسد ۱۳۲۳ آریانا نشر و بعداً بصورت رساله مرتب
و بریاست موصوفه تقدیم گردیده که در زمرهٔ کتب سال مذکور در کتابخانه ریاست مشار الیها محفوظ بود
اکنون بتوجه رئیس مستقل و دانشمند آن ریاست جناب علی آقای دکتر سهیل و دکتور [illegible]
در جملهٔ اکثر کتبیکه از گوشه‌های گمنامی حلیهٔ طبع پوشیده‌اند آنهم تحت طبع گرفته شد.
بناءً از مطالعه کنندگان محترم متوقع که در اثنای مطالعه بنواقص فرمایند رسائی و قصوریکه برخورند اغماض فرموده بنگاه عفو نگرند.

سلخ ربیع الاول سنه ۱۳۸۱ هـ ق ۱۳۴۰ هـ ش محمد ابراهیم خلیلی [illegible]

هو الحی القیوم ، محمد ابراهیم [illegible] ولد میرزا [illegible] خان ولد میرزا محمد جان خان ولد میرزا

سعید الله خان احمدی [illegible] ، اباً جداً از مردم کابلم ولادتم در ۱۴ ذی‌الحجه ۱۳۱۴ ق در کابل شده

از عمر ۶ سالگی نزد والده مرحومه‌ام شروع بخواندن کرده و [illegible] مکتب شده فقه تفسیر [illegible]

و نحو از [illegible] معلمین [illegible] میخواندم [illegible] خط نستعلیق [illegible] در خط شکسته [illegible] و خطوط عربی

[illegible] بعد از [illegible] شاگردی [illegible] قطعات اشعار [illegible]

از بعد ۱۳۳۶ ق [illegible] یکسال بعد

[illegible] سفارت افغانی در لندن

[illegible] در سیاحت

اروپا (شاه سابق [illegible]) [illegible] مدیر [illegible] مطبعه [illegible]

ده سال [illegible] تفسیر [illegible] یکسال [illegible]

[illegible] مطبوعات [illegible] ۱۳۲۱ ش [illegible] تعلیم خط نیز داده‌ام

نوشتن [illegible] قطعات خط [illegible] از همین سال ۱۳۲۱ ش شروع میگردد ، در ۱۳۳۵ ش [illegible] آثار :

۱- کلیات [illegible] در ۱۳۳۱ [illegible] طبع شده

[illegible] در ۱۳۳۹ [illegible] در ۱۳۳۶ [illegible] در کابل

رساله عروج و نزول اسلام [illegible] در ۱۳۳۲ [illegible] ۱۳۳۴ [illegible]

همچنین [illegible] در ۱۳۳۴ [illegible] در مطبعه [illegible] ایران

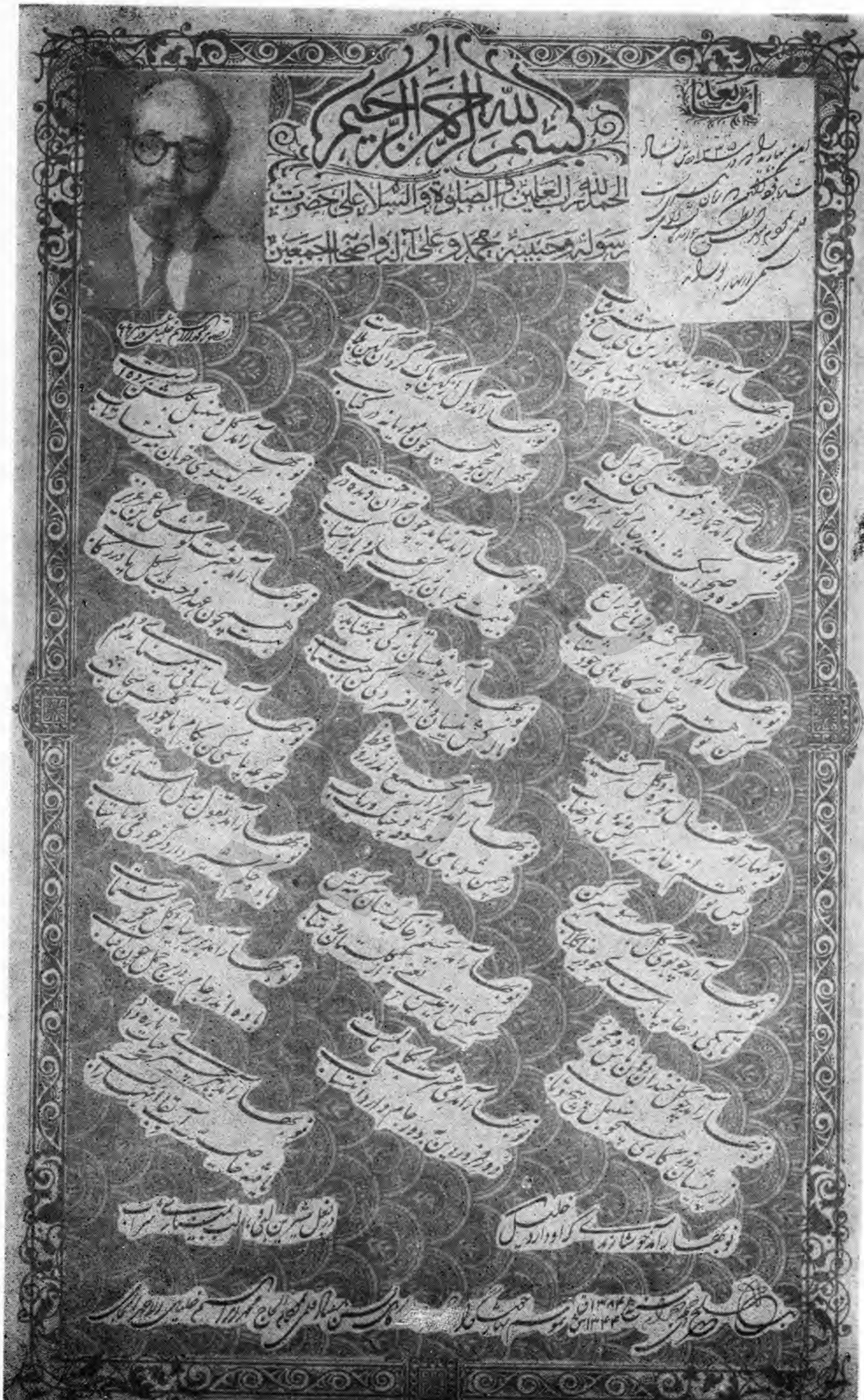
۲- کتابی موسوم به (گیمرد بزرگ) متضمن شرح حال شیخ سعدالدین احمد انصاری کابلی در ۱۳۳۶ از طرف انجمن تاریخ وزارت معارف در کابل

۳- رساله رهنمای خط نسخ [illegible] مطبوعات [illegible]

۴- همین رساله استخراج تاریخ در نظم است که از طرف انجمن تاریخ وزارت معارف

علاوه برین بعض کتب نثر و [illegible] قطعات خط [illegible] آورده زیرا :

[illegible] شرح [illegible] محمد ابراهیم [illegible]

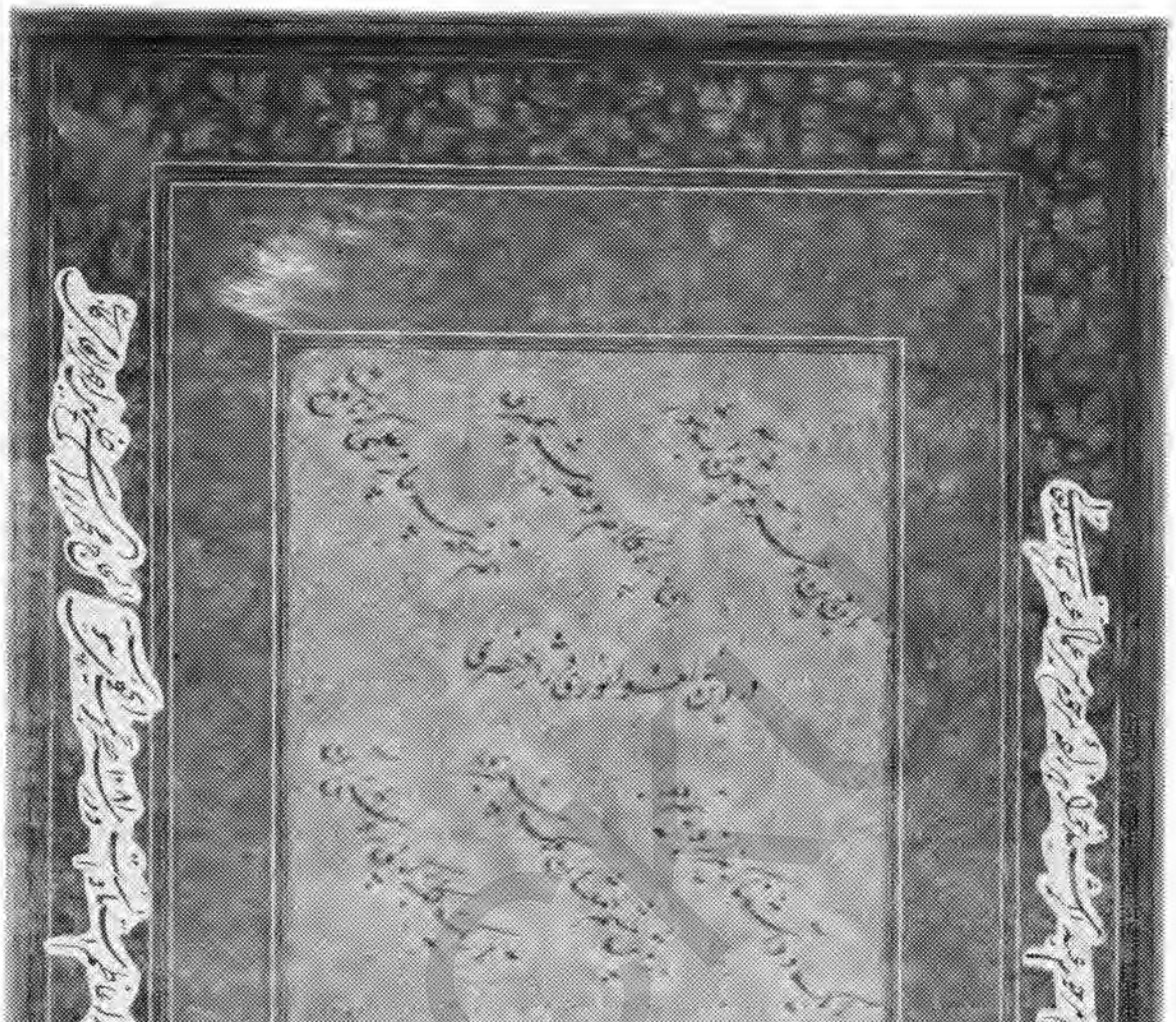

بسم الله الرحمن الرحیم
الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی حضرت رسوله و حبیبه محمد و علی آله و اصحابه اجمعین
اما بعد

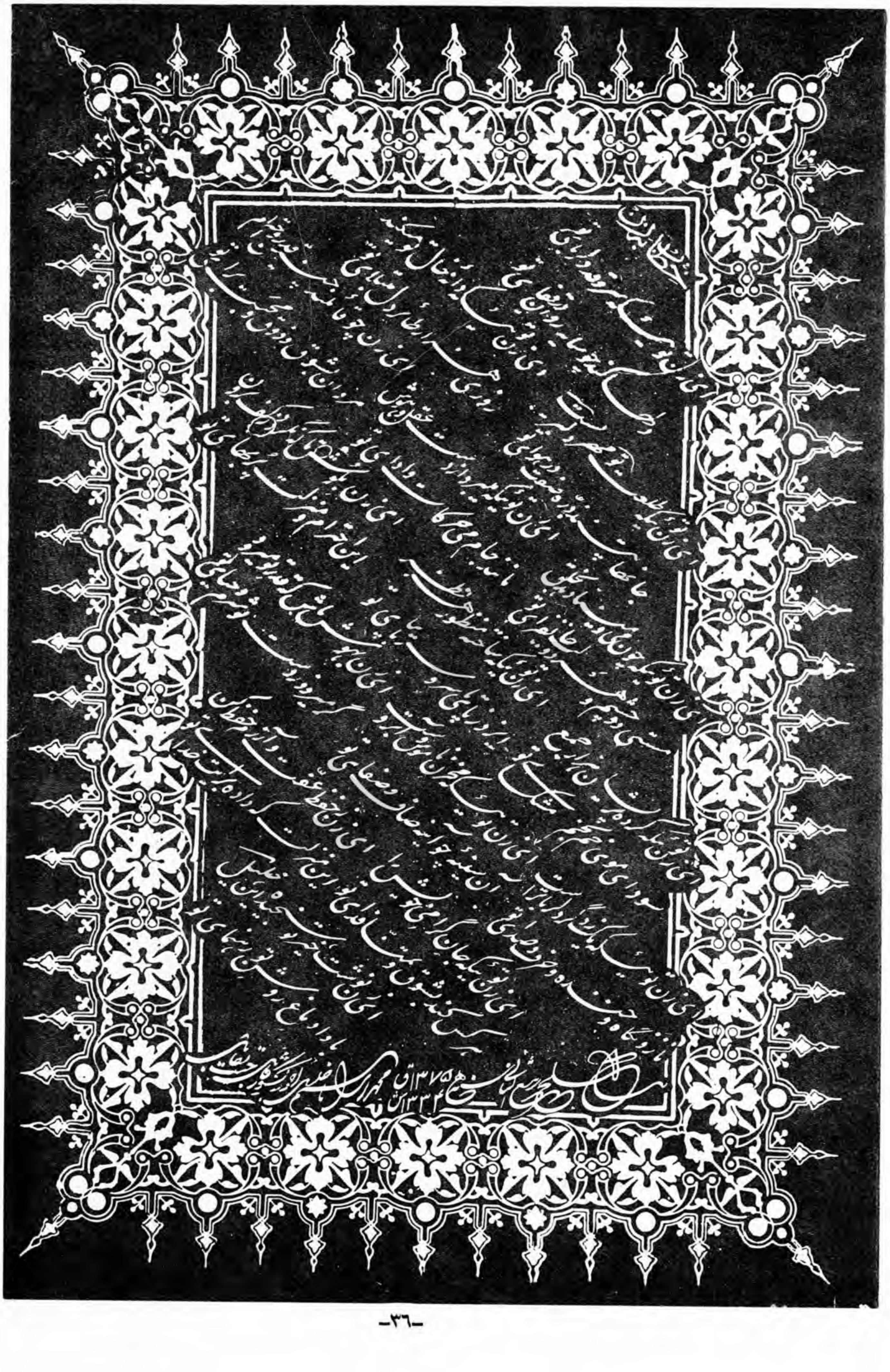

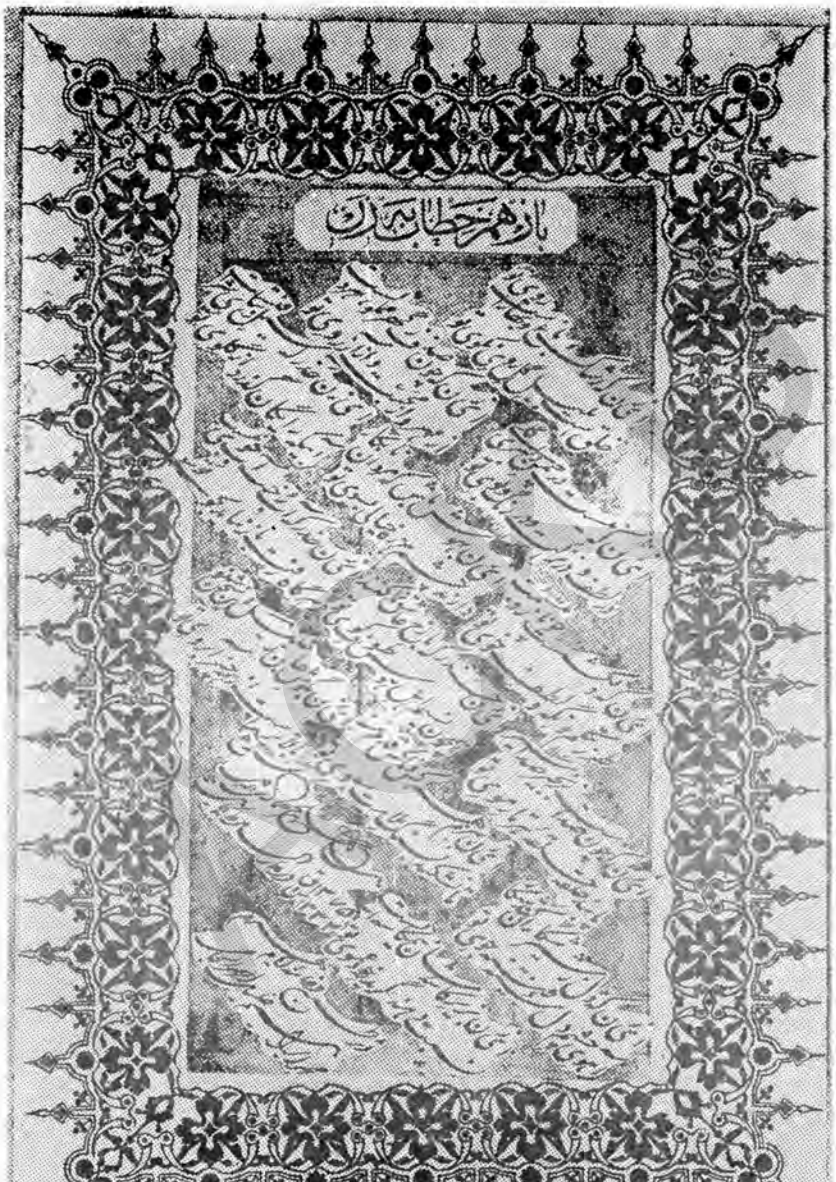

بسم الله الرحمن الرحیم

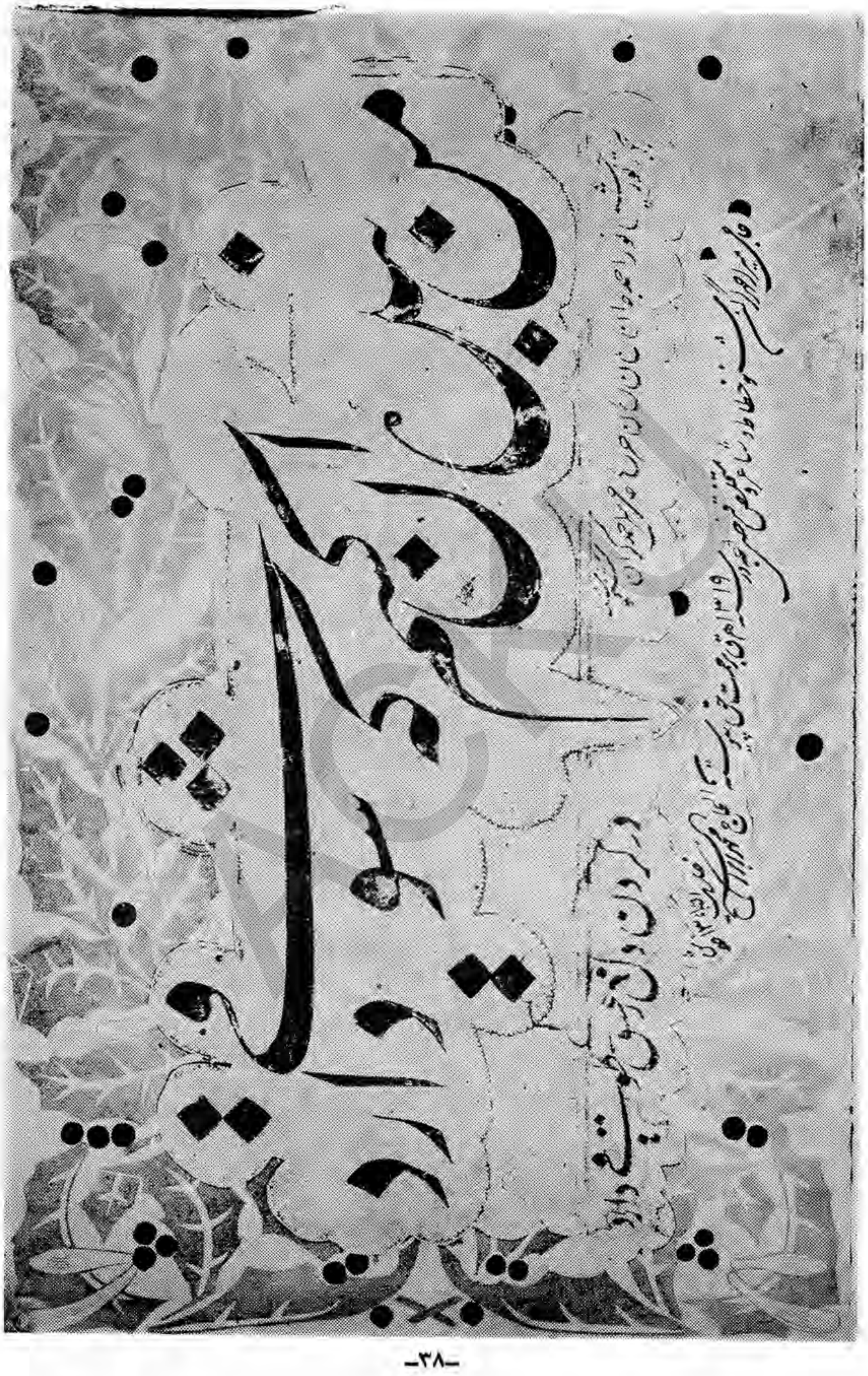

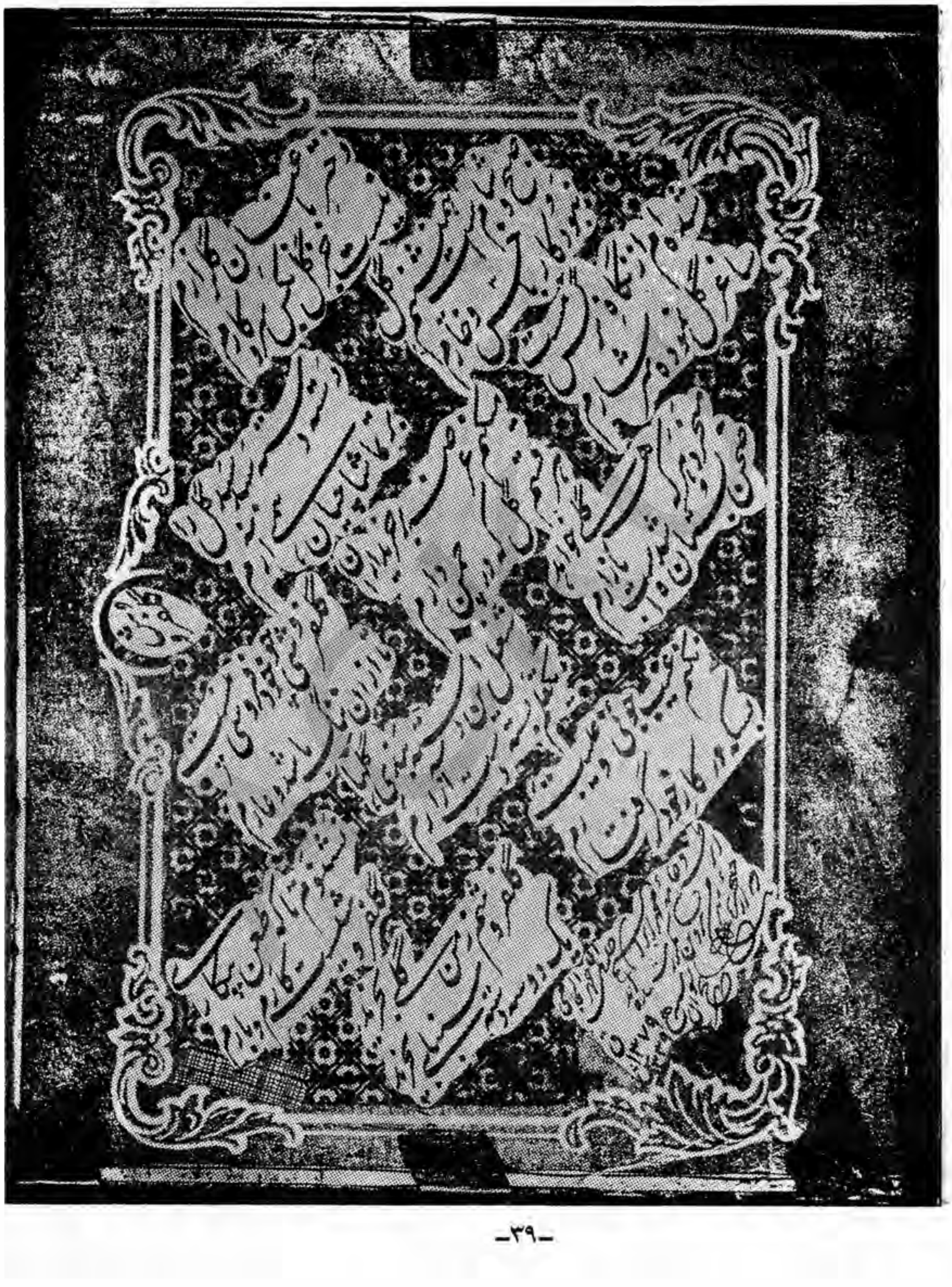
نمو نه ای از خط نستعلیق استاد محمدعلی خطاط معروف
هرات

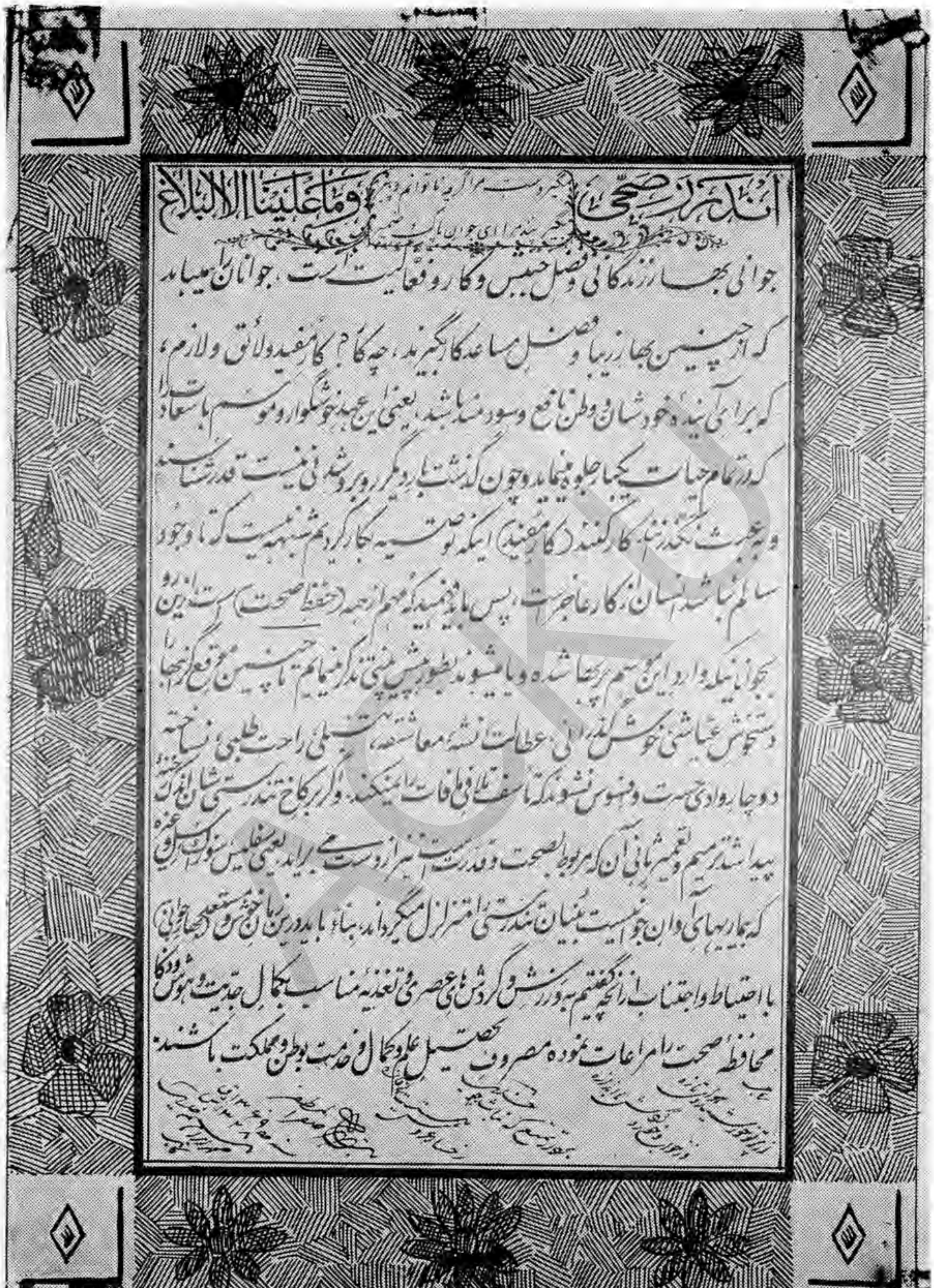

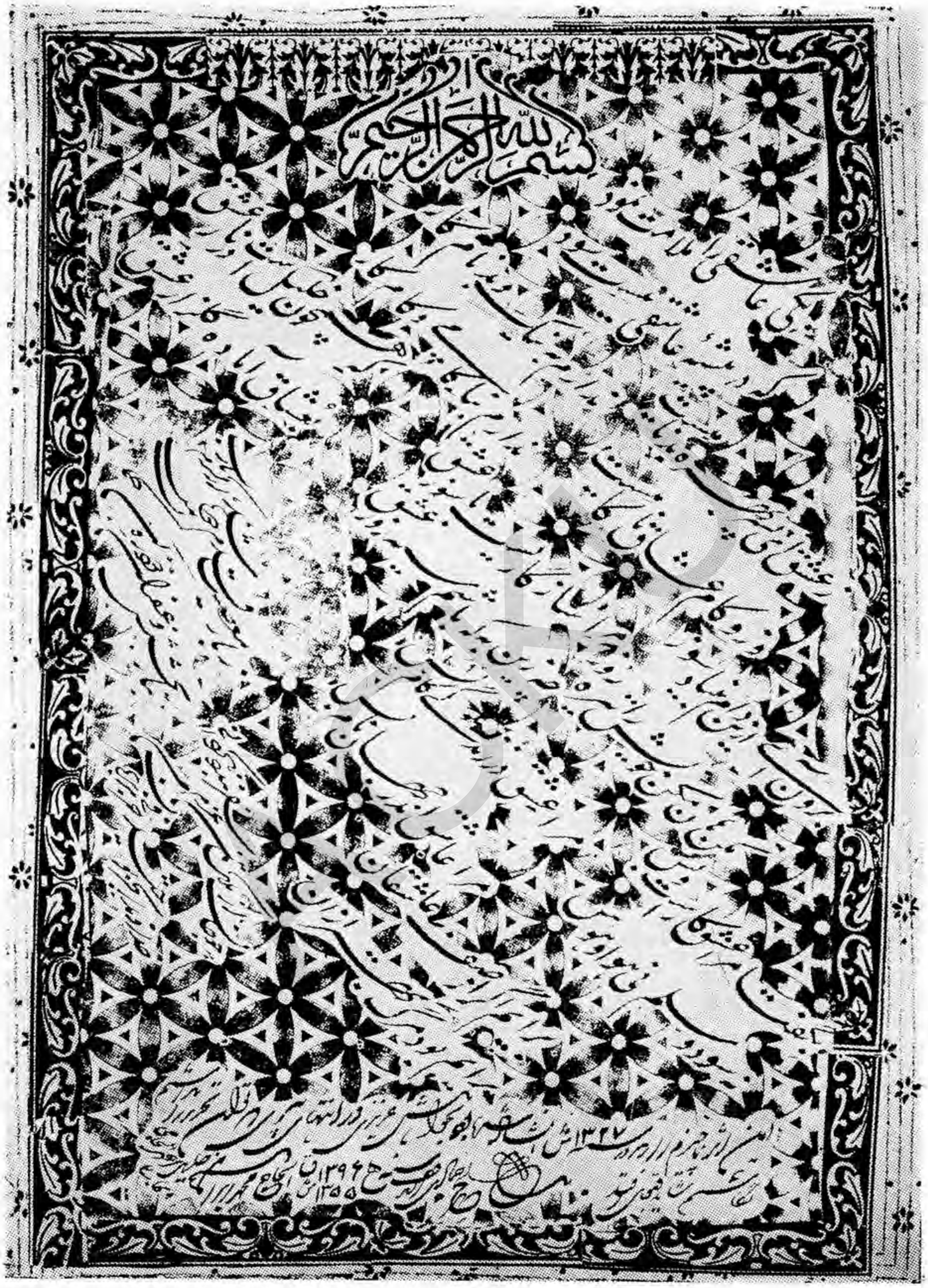

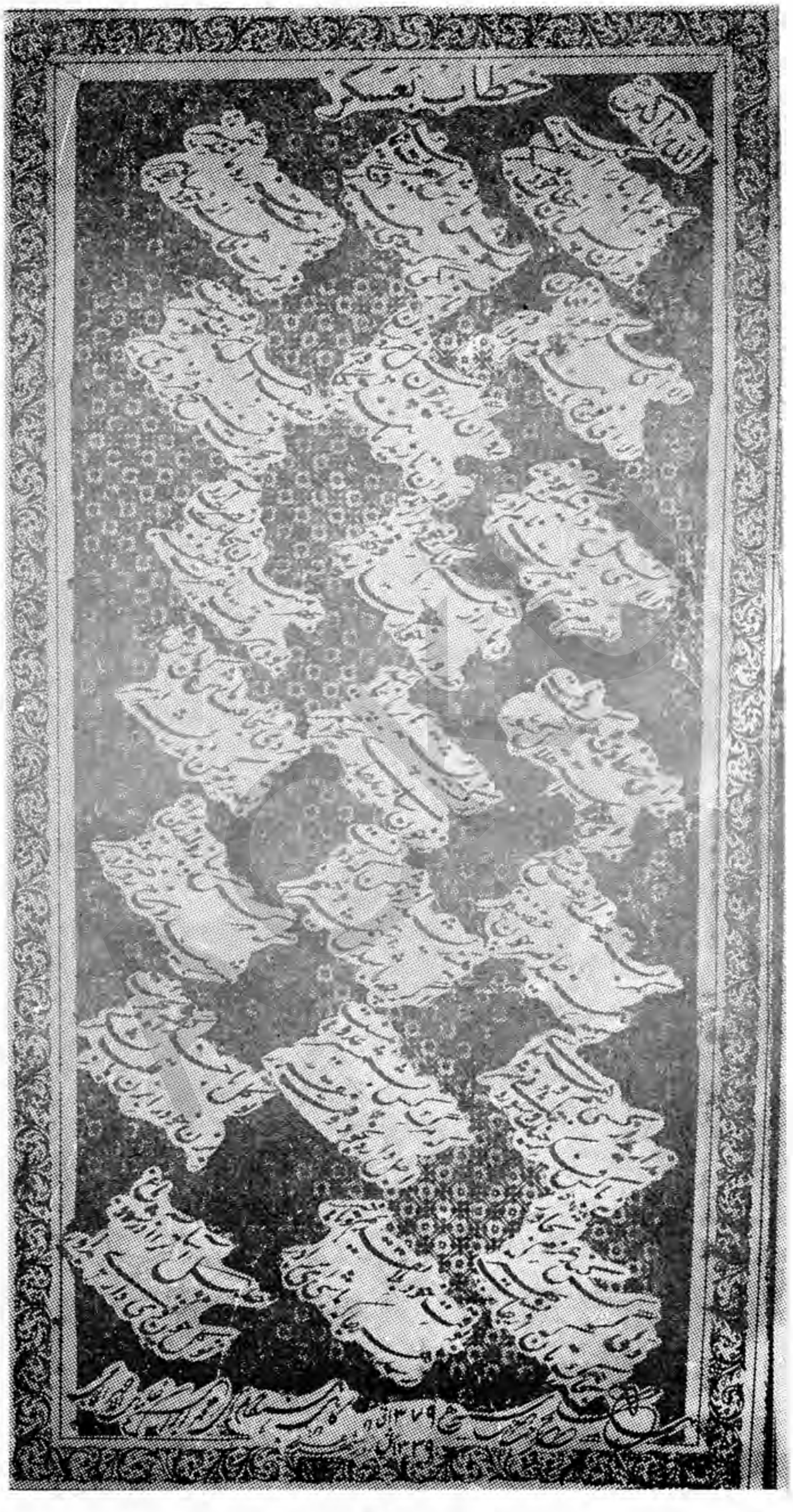
اندرز صحی — وما علینا الا البلاغ

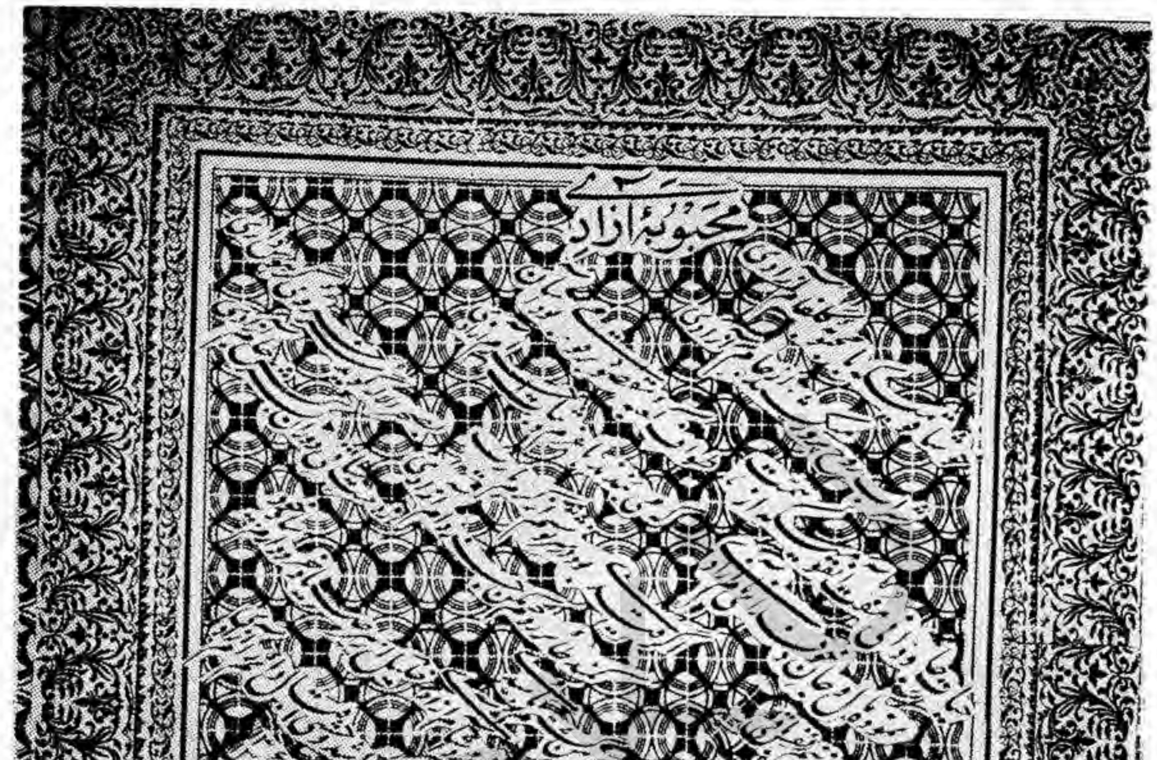
جوانی بهار زندگانی و فصل جنبش و کار و فعالیت است. جوانان را میباید
که از چنین بهار زیبا و فصل مساعد کار گیرند، چه کار؟ کار مفید و لائق و لازم،
که برای آینده خود و شان وطن نافع و سودمند باشد، یعنی این عهد خوشگوار و موسم با سعادت را
که در تمام حیات یکبار جلوه مینماید و چون گذشت باز دیگر روبرگشتنی نیست قدرشناسند
و به عبث نگذرانند. کار کنند (کار مفید) اینکه توصیه بکار گردیم شبهه نیست که تا وجود
سالم نباشد انسان از کار عاجز است، پس باید فهمید که مهم از همه (حفظ صحت) است از این رو
جوانان باید از این مهم برکنار شده و یا مشوند بطور پیش بینی تذکر میدهیم تا چنین موقع گرانبها را
دستخوش عیاشی و خوشگذرانی و عطالت و نشئه معاشقه، تنبلی و راحت طلبی نساخته
دوچار وادی حسرت و افسوس نشوند که تأسف تلافی فات را نمیکند. و اگر بکاخ تندرستی شان از کجی خلل
پیدا شد در ترمیم و تعمیر بنای آن که مربوط الصحت و قدرت است هزار دست برآید، یعنی
که بیماریهای دوران جوانی اساس بنیان تندرستی را متزلزل میگرداند، بنا باید در زمان خوش و عیش
با احتیاط و اجتناب از آنچه گفتیم به ورزش و گردشهای عصری و تغذیه مناسب بکمال جدیت و هوش و ذکا
محافظه صحت را مراعات نموده مصروف تحصیل علم و کمال و خدمت بوطن و مملکت باشند.

بسم الله الرحمن الرحیم

بسم الله الرحمن الرحیم

سرگذشت اصحاب الرقیم

[illegible]

١٣٧٩ ق
١٣٣٨ ش

در تاریخ استقلال

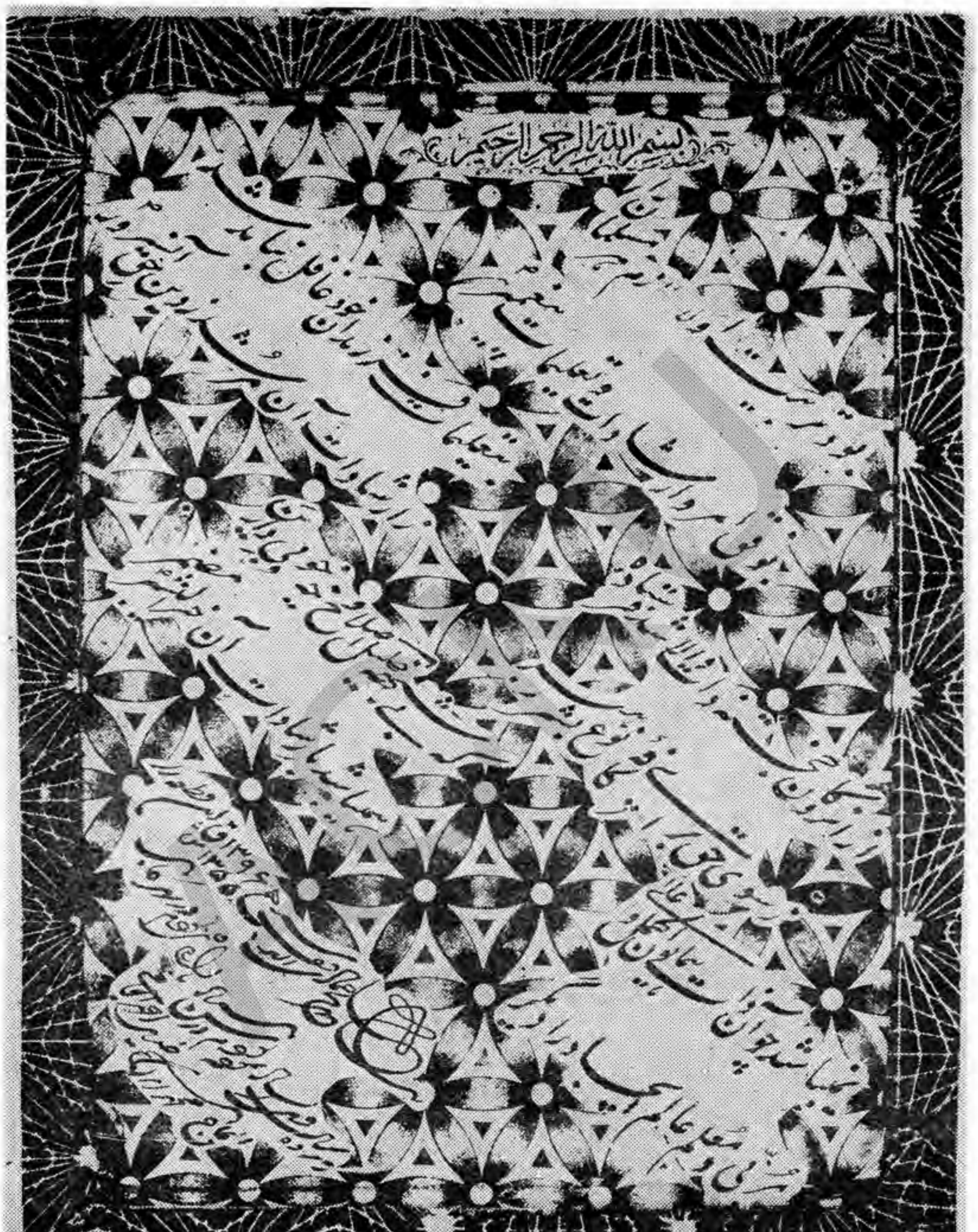

تبریکیهٔ جشن استقلال

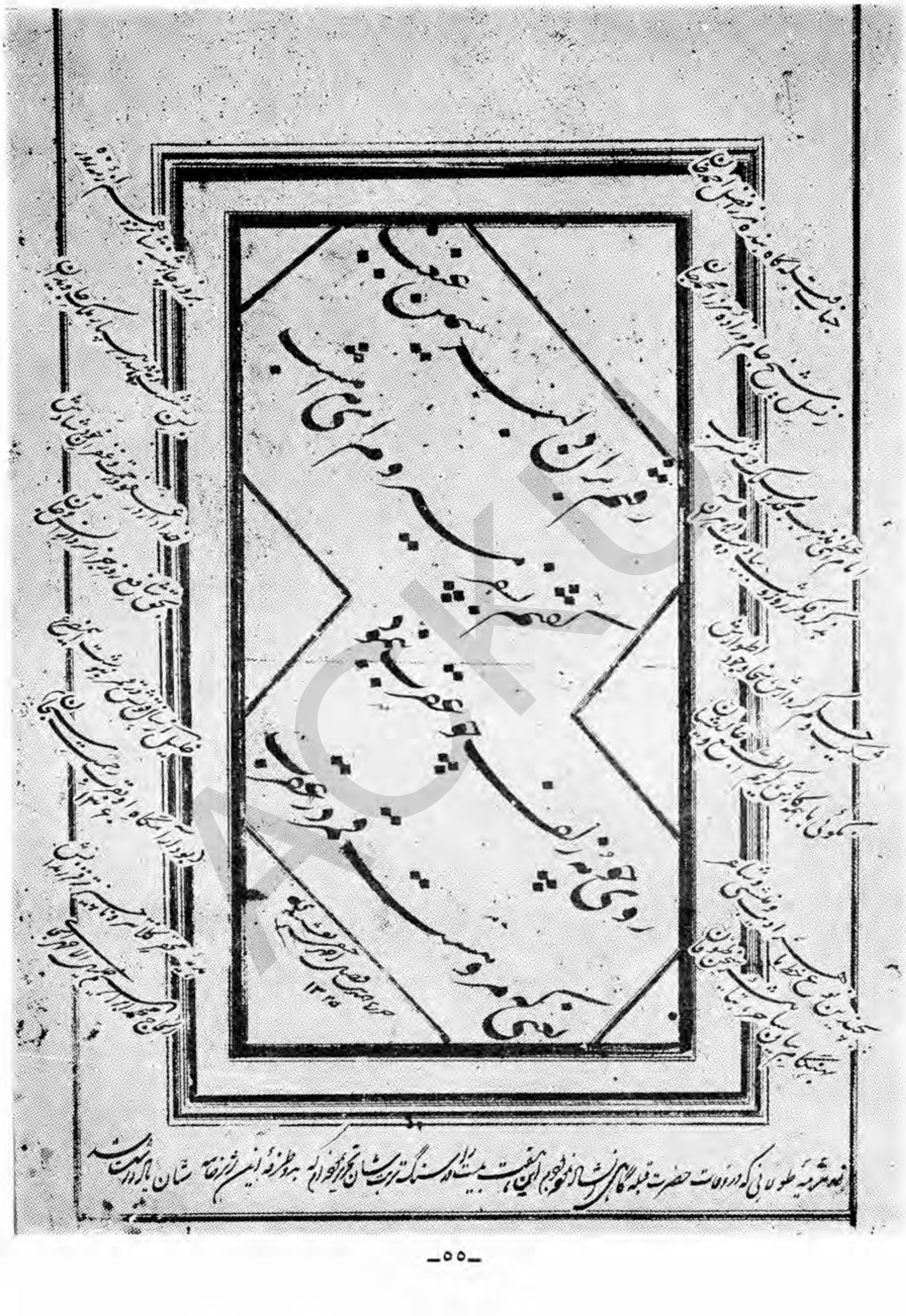

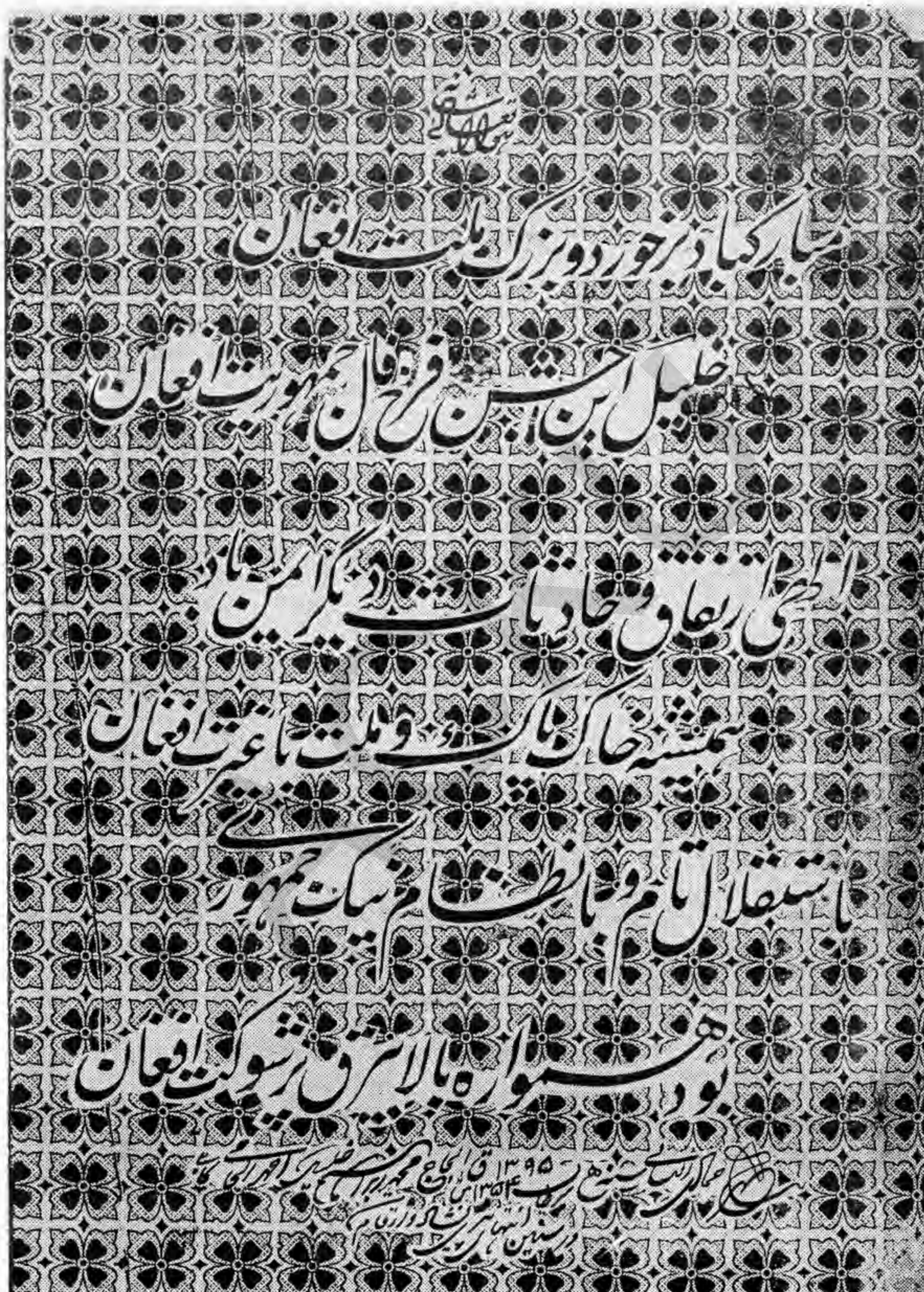

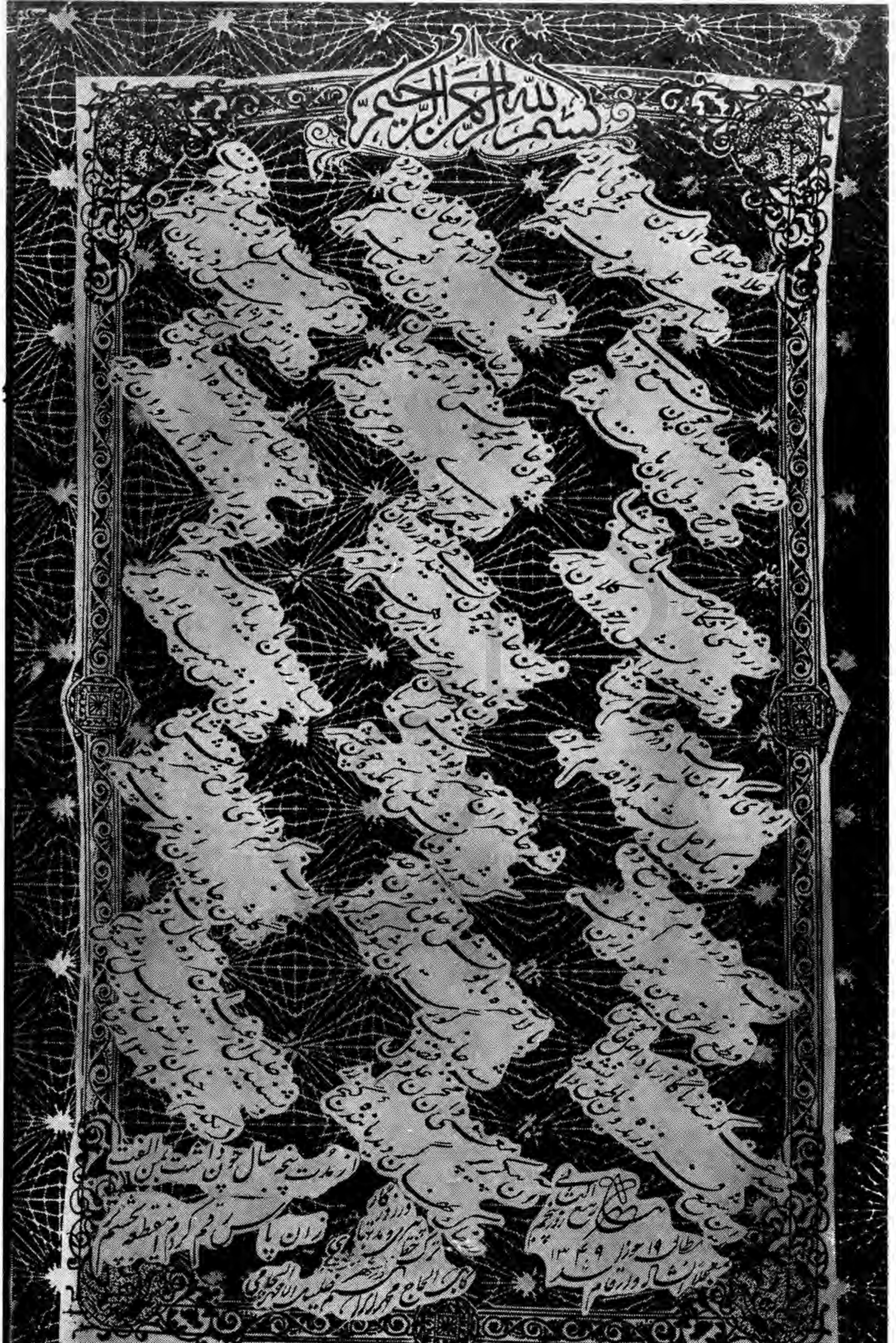
مرحوم میرزا محمد یعقوب خان ازمشاهیر خطاطان وطن و استادان خـط‌نستعلیق است آثار خامهٔ این‌استاد
نزد اهل فن اهمیت بسزا داردتقریباً بعمر ۸۵ در ۱۳۴۲هـ ق چشم ازجهان پوشیده .

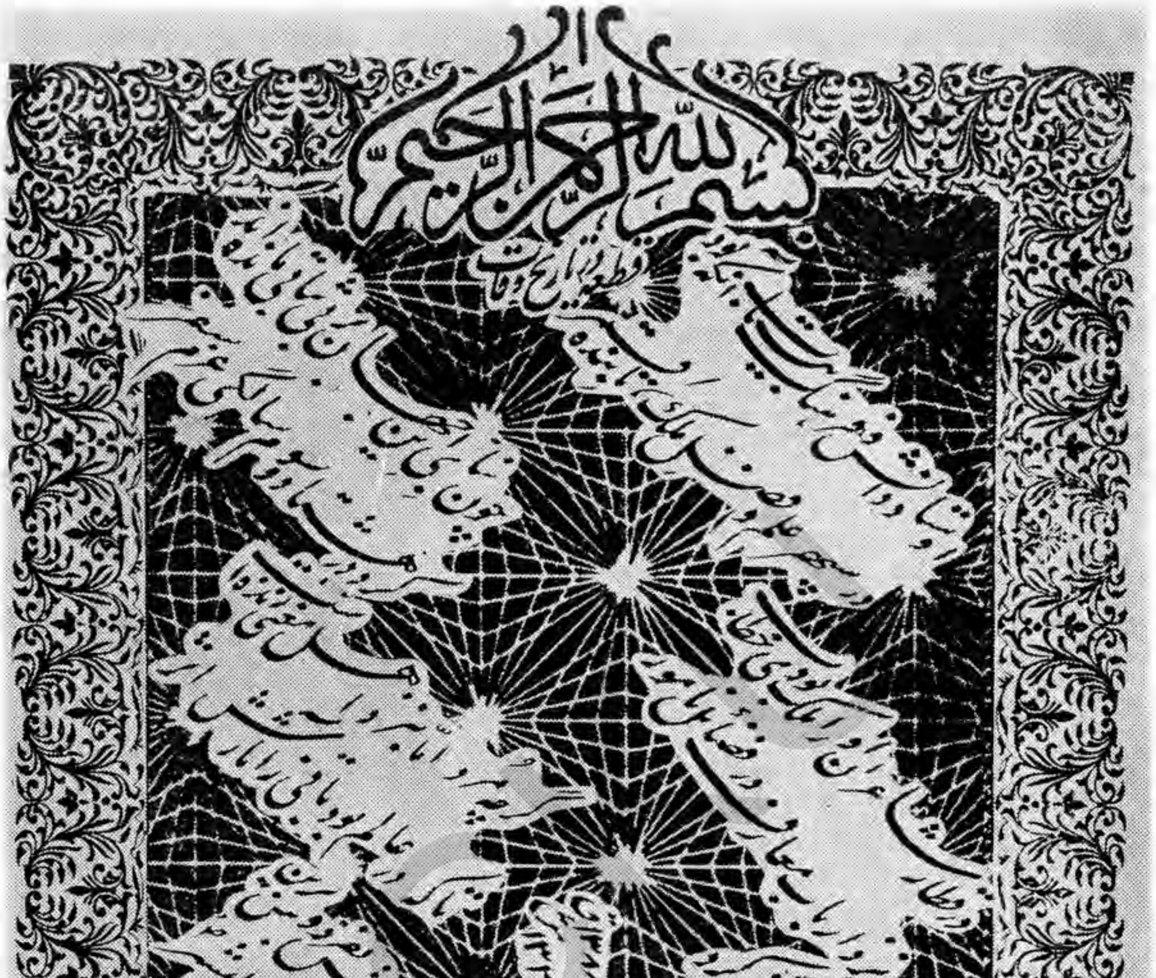

بسم الله الرحمن الرحيم

مبارک باد برخورد دو بزرگ ملت افغان
خلیل ابن الحسین قره فال جمهوریت افغان
الهی اتفاق و اتحاد با یکدیگر آمین باد
همیشه خاک پاک و ملت با غیرت افغان
با استقلال تام و با نظام سیاست جمهوری
بود همواره بالا بیرق شوکت افغان

بسم الله الرحمن الرحیم

بسم الله الرحمن الرحیم

أعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم
ان الله يأمر بالعدل والاحسان وايتای ذی القربی وينهی عن الفحشاء والمنكر والبغی يعظكم لعلكم تذكرون

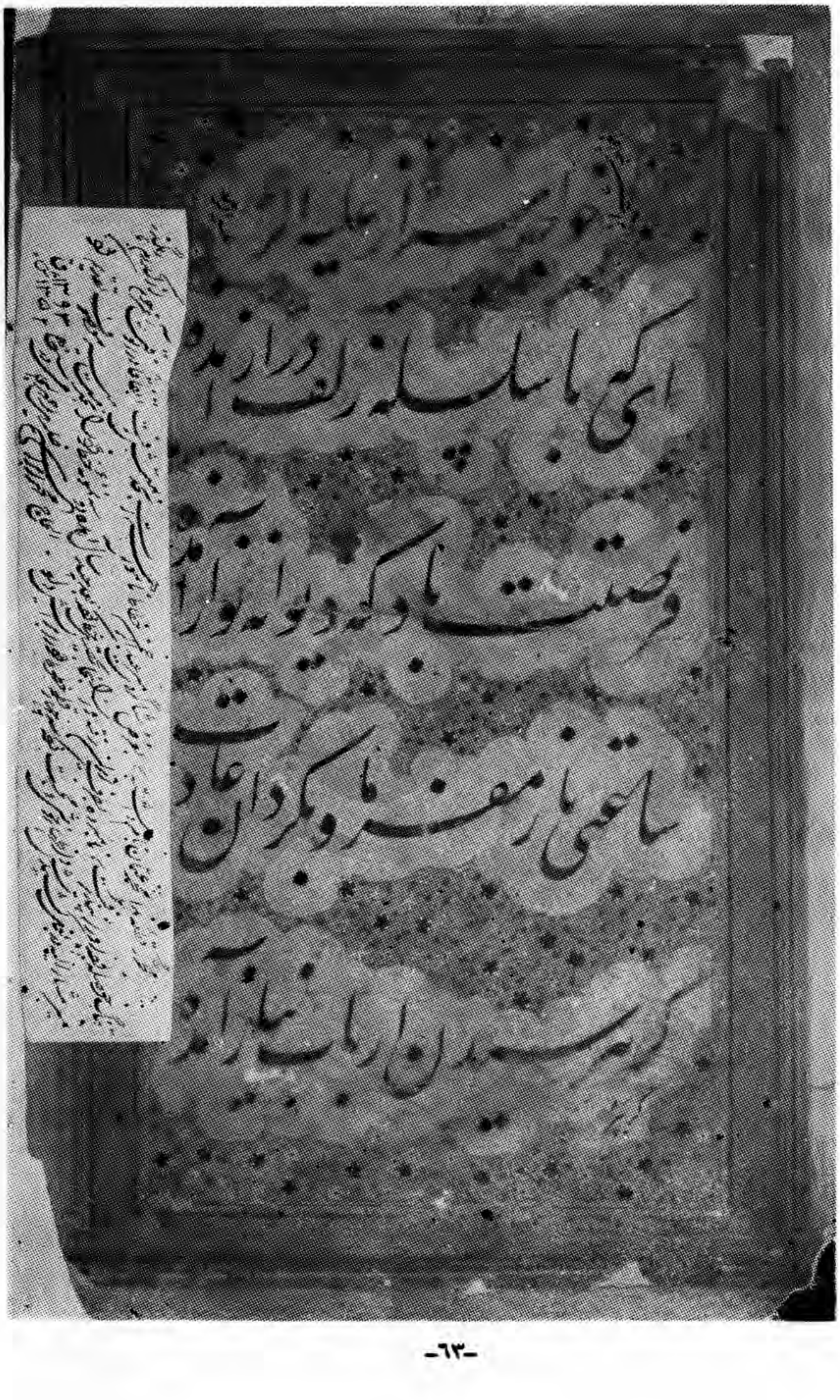

بسم الله الرحمن الرحیم

ای ذات تو نور بخش بینائی ما — در وصف تو ناتوان توانائی ما

هر گه که ز حمد لب گشائیم شود — نادانی ما خجل ز دانائی ما

تصنیف
عزم افغان

ما ملت افغانیم، ما پیرو قرآنیم، ما حب وطن داریم، ما صاحب ایمانیم

ما برای حفظ خاک خود بجان آماده‌ایم
بر شکست دشمنان خود بسر ایستاده‌ایم

ما صاحب انصافیم، چون آینه دل صافیم، از صدق سخن داریم، از کذب خلافیم

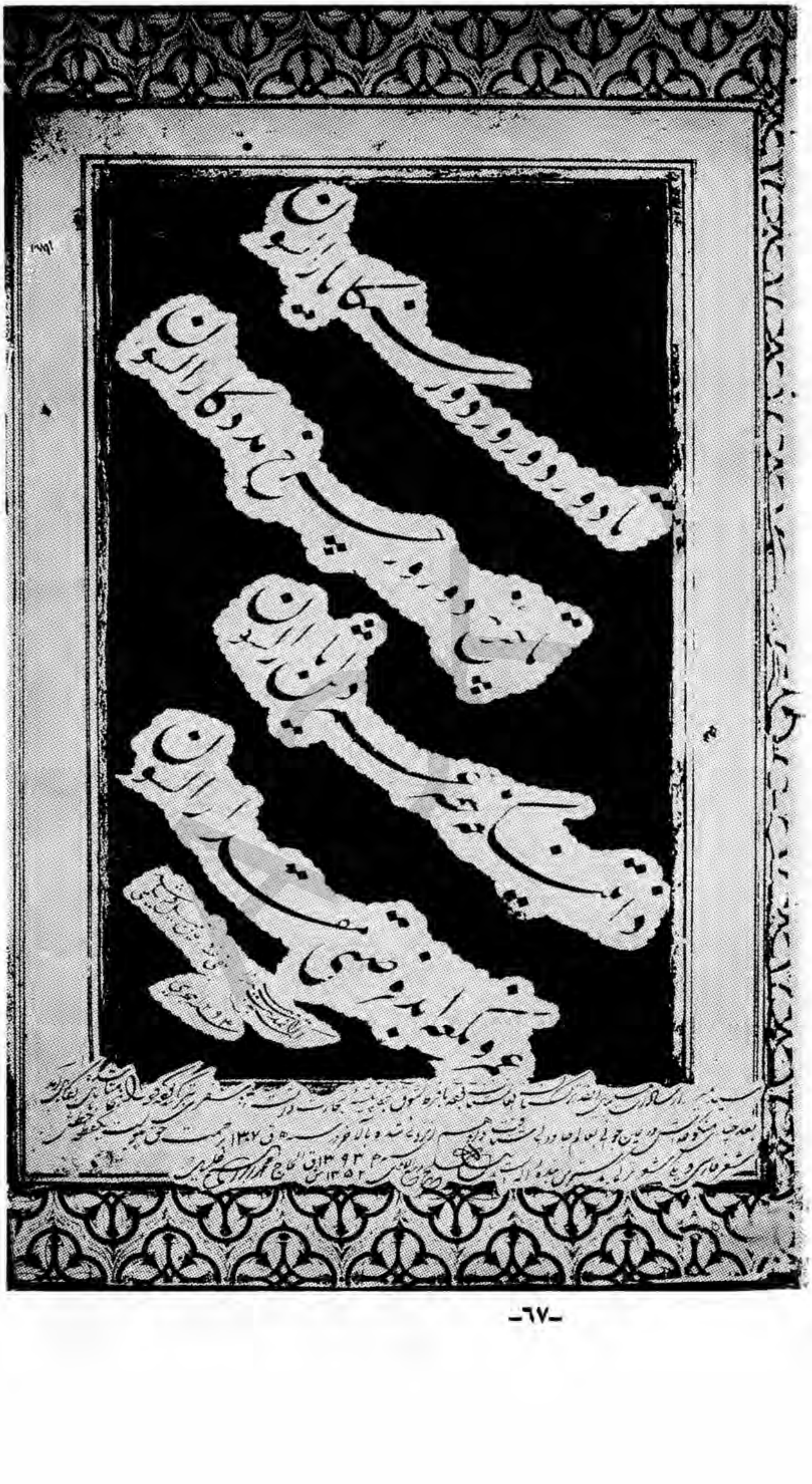
هر کسی با طریق بر خلاف ما گذر کند
خنجر عزم و ثبات ما تنش بی سر کند

ما چون سر جنگ آییم، بر غیرت و ننگ آییم، خنجر بکمر بندیم، شمشیر بچنگ آییم

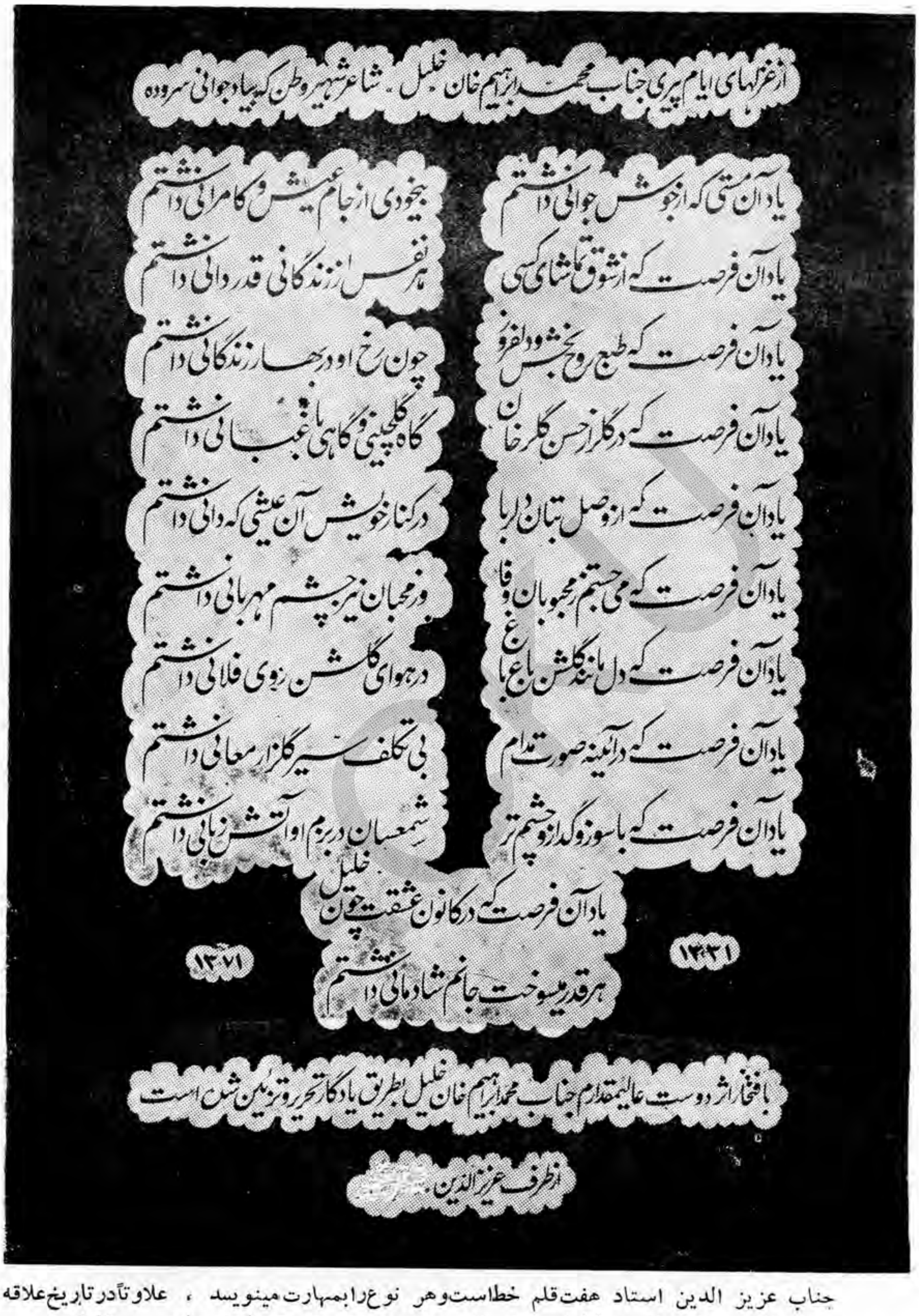
ز خون عدو روی زمین گلستان سازیم
خلیل آسا ز عزم خود شرر گلزار میسازیم

١٣٣٩

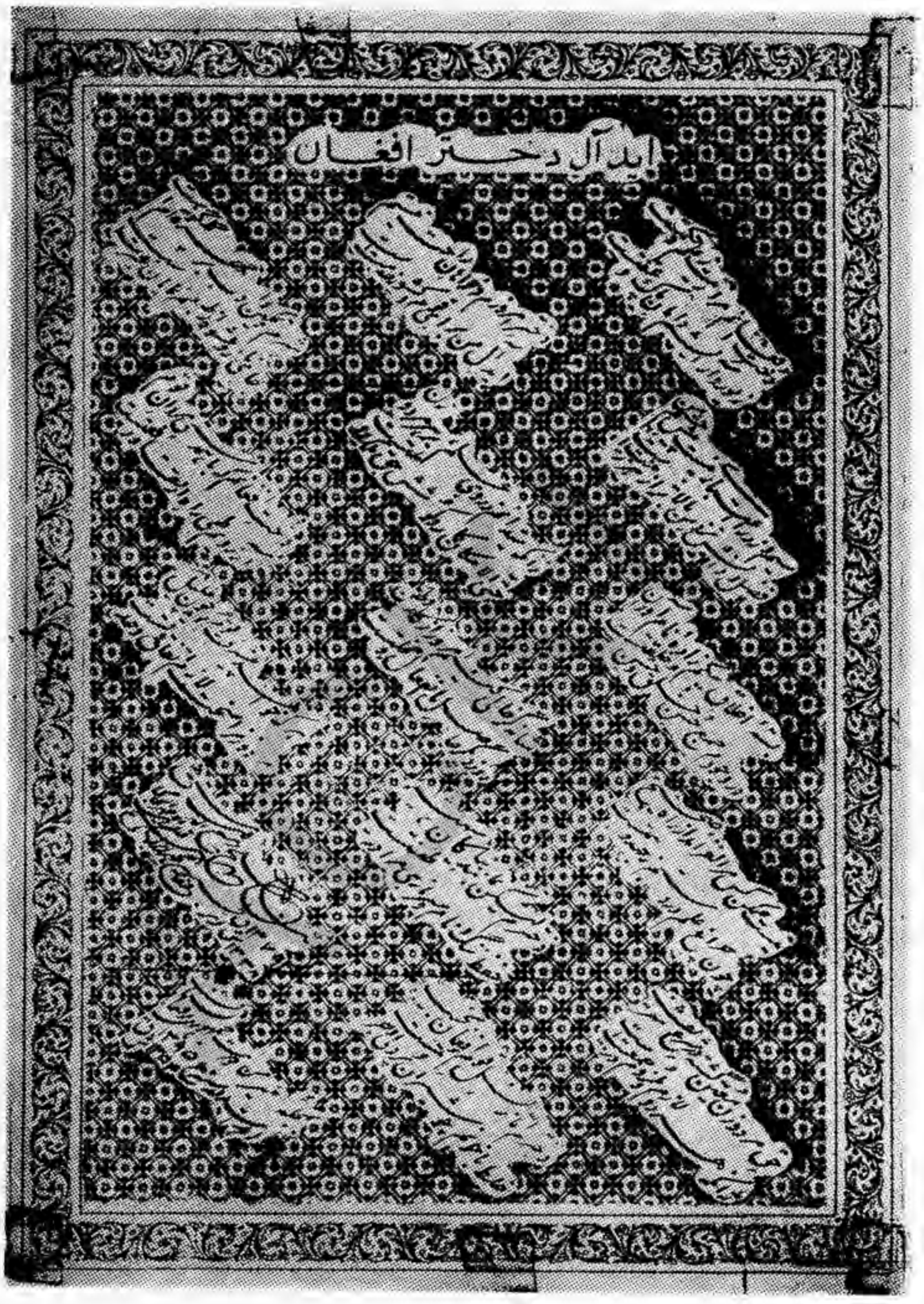

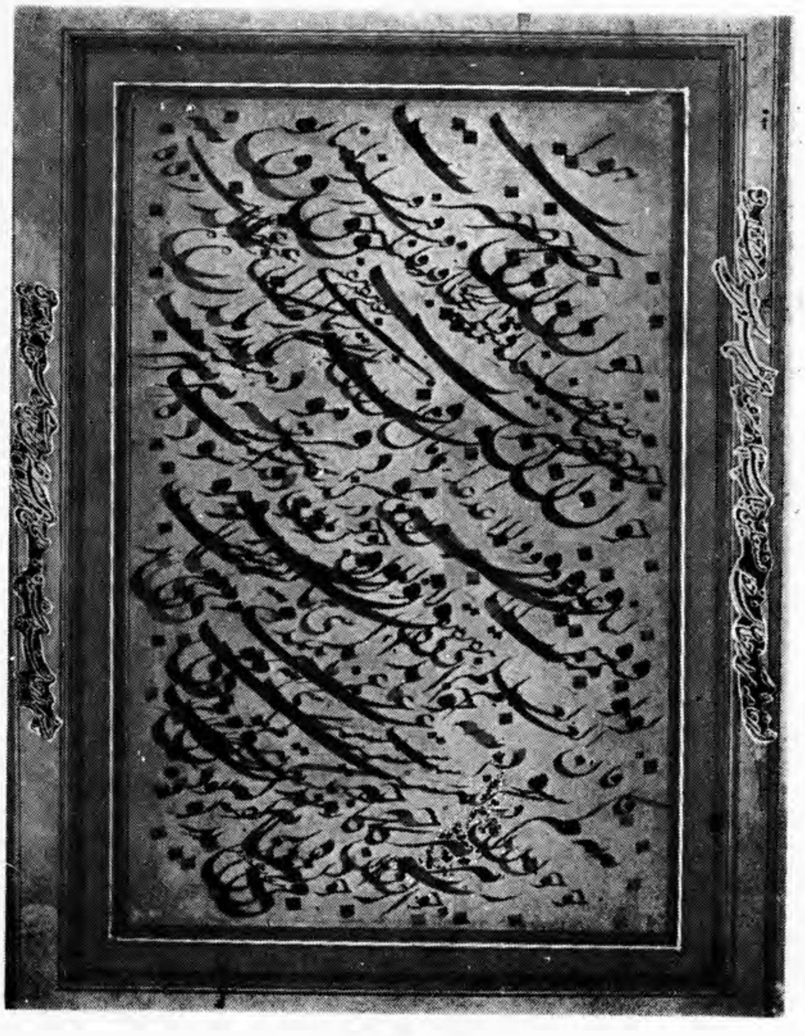

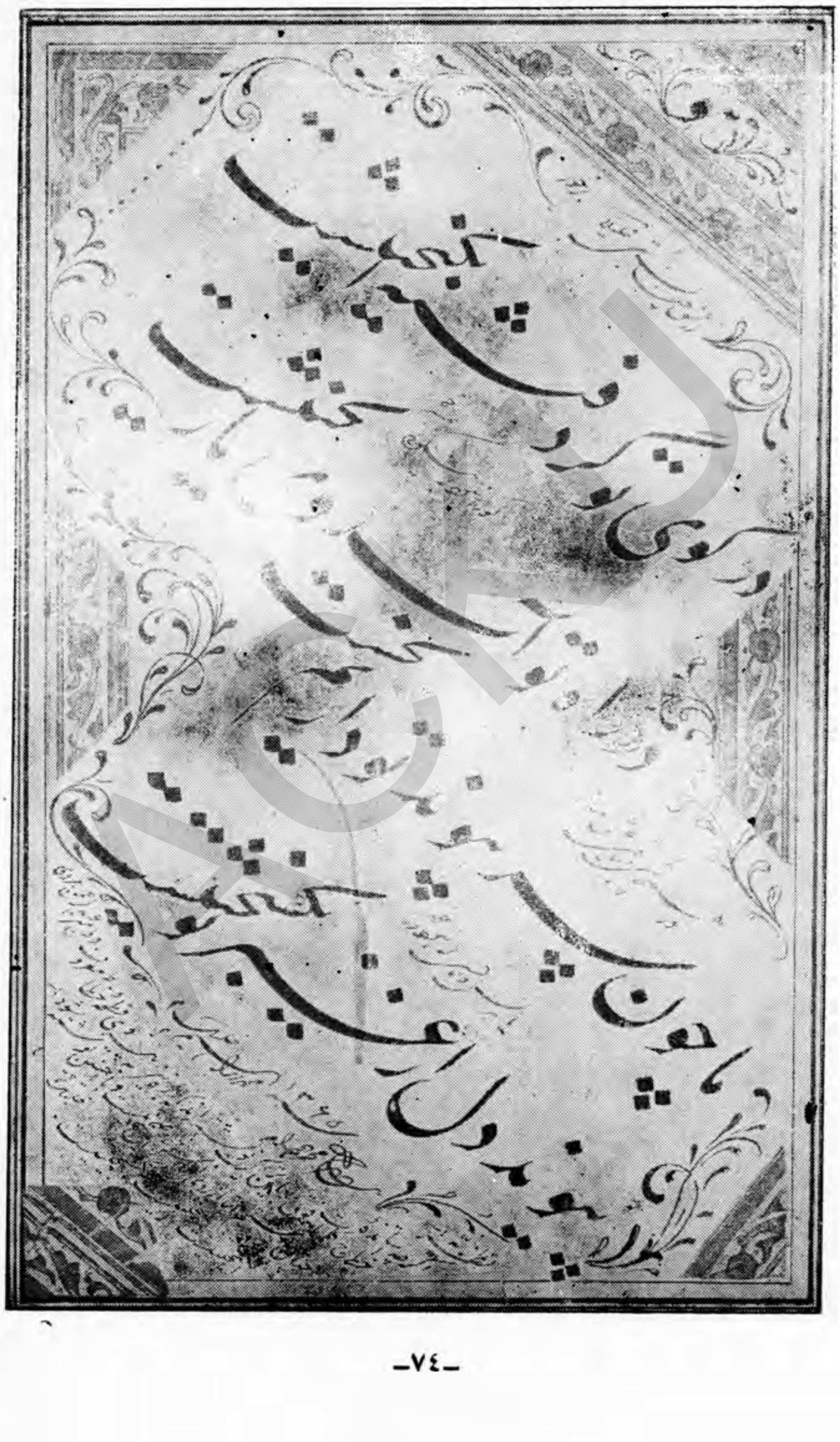
جناب عزیز الدین استاد هفت قلم خطاست وهر نوع را بمهارت مینویسد ، علاوتاً در تاریخ علاقه وتالیفاتی وبااین ناچیز لطف وقدردانی مزید دارد ،عمرش طویل باد. خلیل .

ایدآل دختر افغان

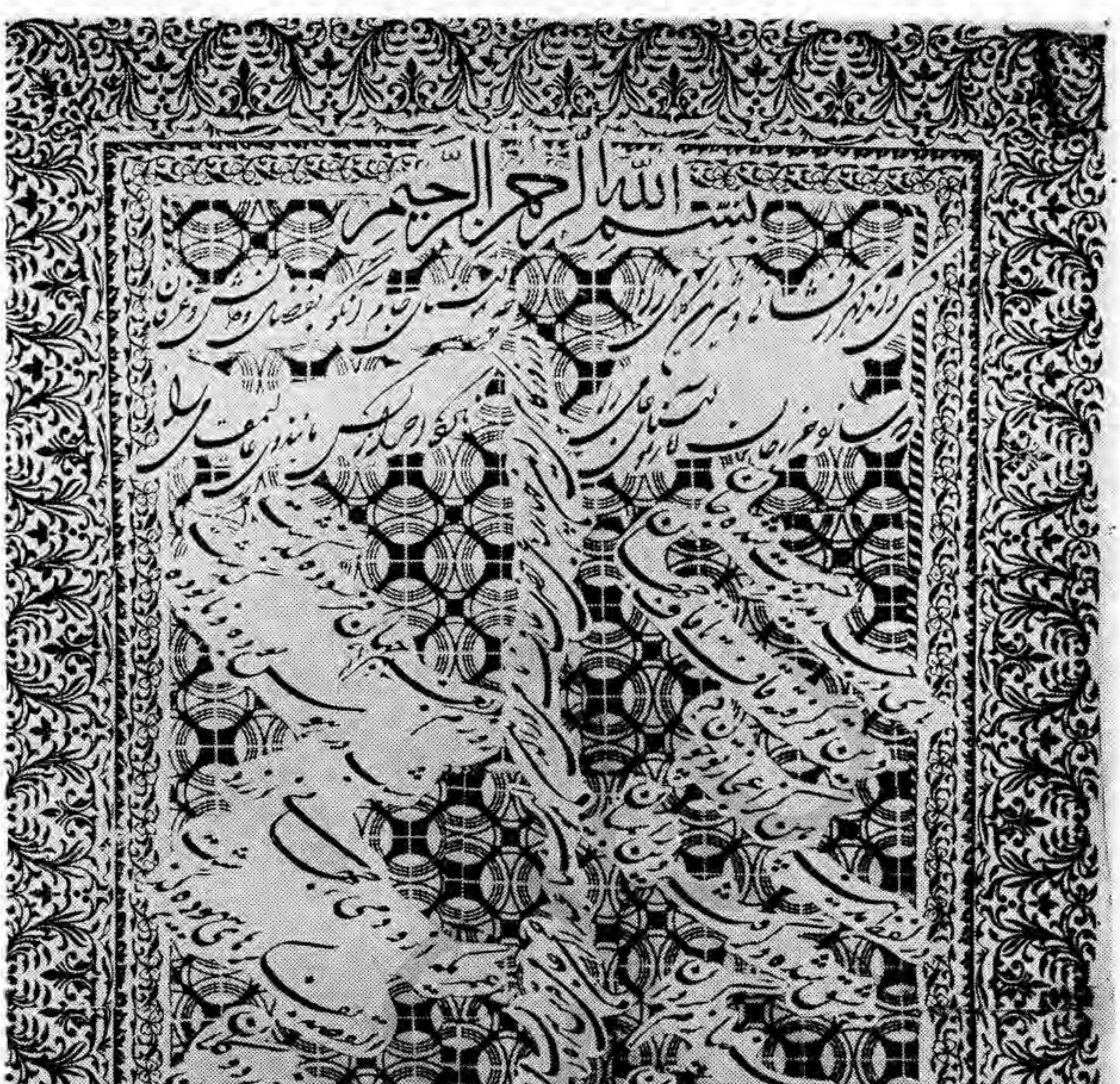

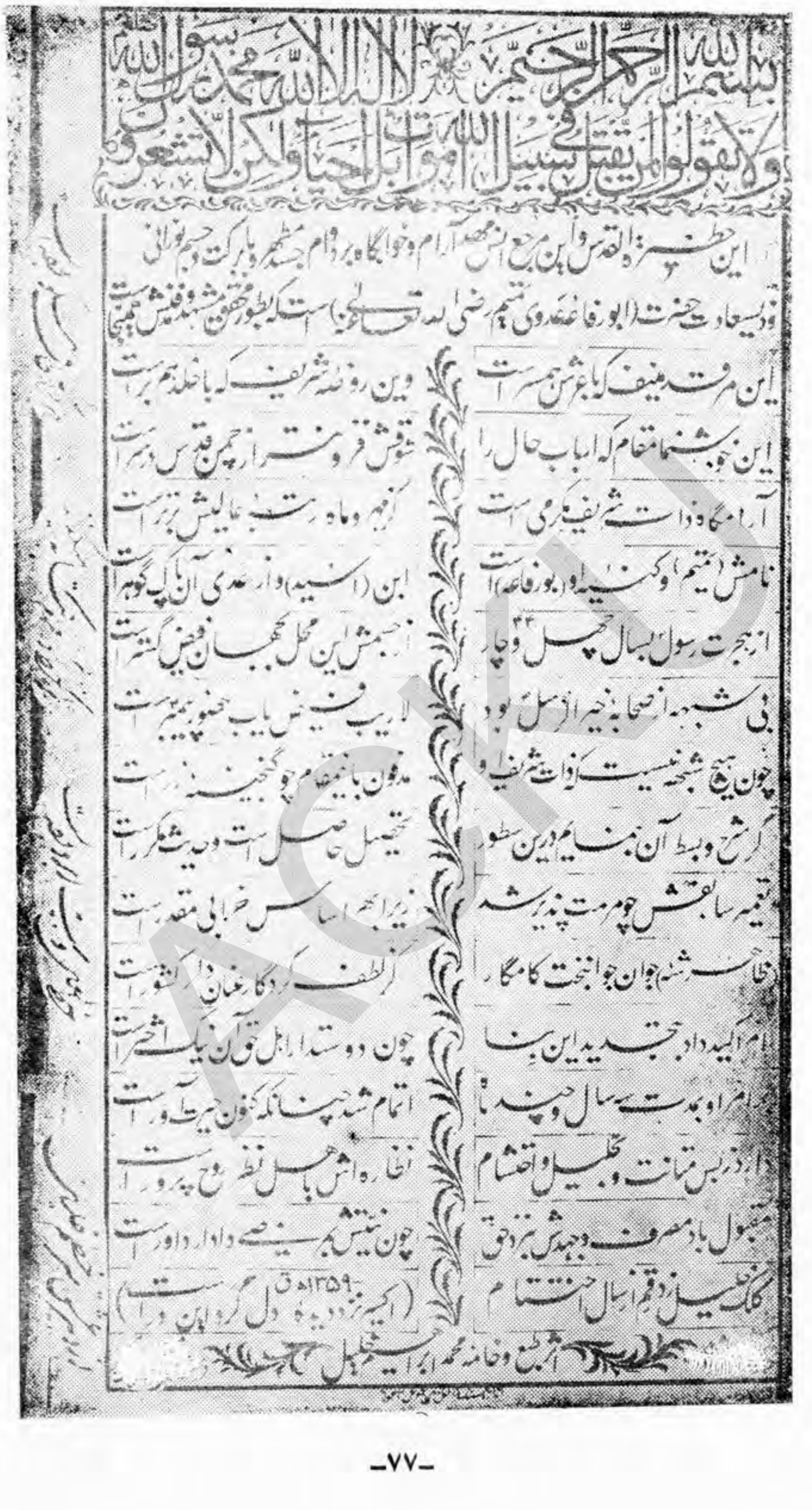

جناب سید محمد عثمان آقا پسردومین جناب مرحوم سید عطامحمد شاه آقا میبا شند، اکنون هم‌که سن ۸۰ دارند بصحت وفراغت بشغل‌ترتیبات بهترین قطعات خط اسا تذه‌و پدرمرحوم خود ونگارش یگان‌قطعه بقلم خود اوقات بعد الفراغ عبادت معبود حقیقی‌را میگذراند و بااین دوستدار خطوط زیبا شفقت زیاد دارند محترم باشند. **خلیل**

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحیم — لا اله الا الله محمد رسول الله

ولا تقولوا لمن یقتل فی سبیل الله اموات بل احیاء ولکن لا تشعرون

این حظیرهٔ القدس و این مرجع انس و مهبط آرام و خوابگاه بردوام جسد مطهر و بابرکت و جسم نورانی و ذی سعادت حضرت (ابو رفاعه عدوی تمیم رضی الله تعالی) است که بطور محقق مشهود و قبرش همینجاست

این مرقد منیف که با عرش همسر است — وین روضهٔ شریف که با خلد همبر است

این جوی بشنما مقام که ارباب حال را — شوقش فزونتر از چمن قدس دیگر است

آرامگاه ذات شریف گرامی است — کز مهر و ماه رتبهٔ عالیش برتر است

نامش (تمیم) و کنیه‌اش (ابو رفاعه) است — ابن (اسید) و از عدی آن پاک گوهر است

از هجرت رسول بسال چهل و چار — از جسمش این محل جهان فیض گستر است

بی شبهه از صحابهٔ خیر الرسل بود — از ریب فیض یاب حضور پیمبر است

چون هیچ شبهه نیست که ذات شریف او — مدفون باین مقام چو گنجینهٔ زر است

گر شرح و بسط آن ننمایم درین سطور — تحصیل حاصل است و حدیث مکرر است

ترمیم ساحتش چو مرمت پذیر شد — زیرا که اساس خرابی مقدر است

ظاهر شد جوان جوانبخت کامگار — از لطف کردگار عنان دار کشور است

امر اکید داد بتجدید این بنا — چون دوستدار اهل حق آن نیک اختر است

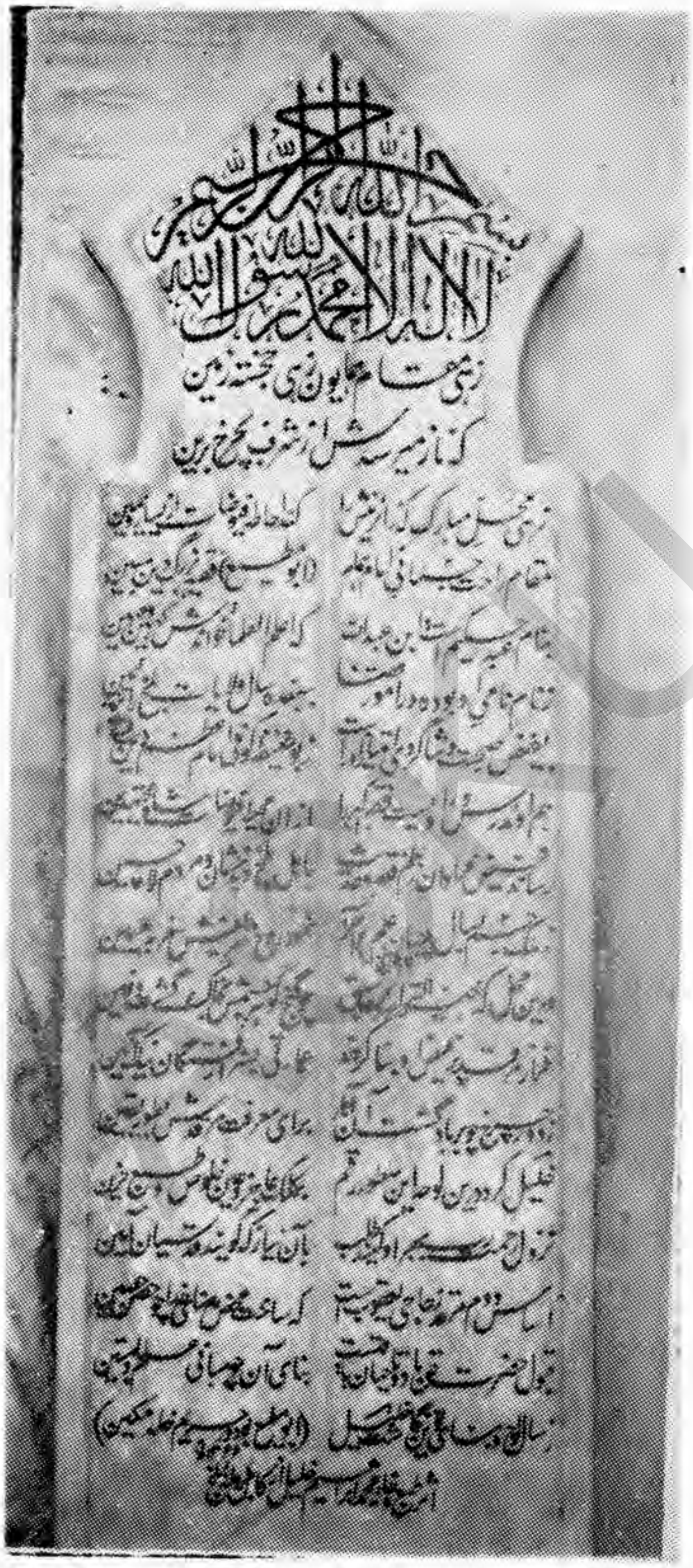
امر او بمدت سه سال و چند ماه — اتمام شد چنانکه کنون حیرت آور است

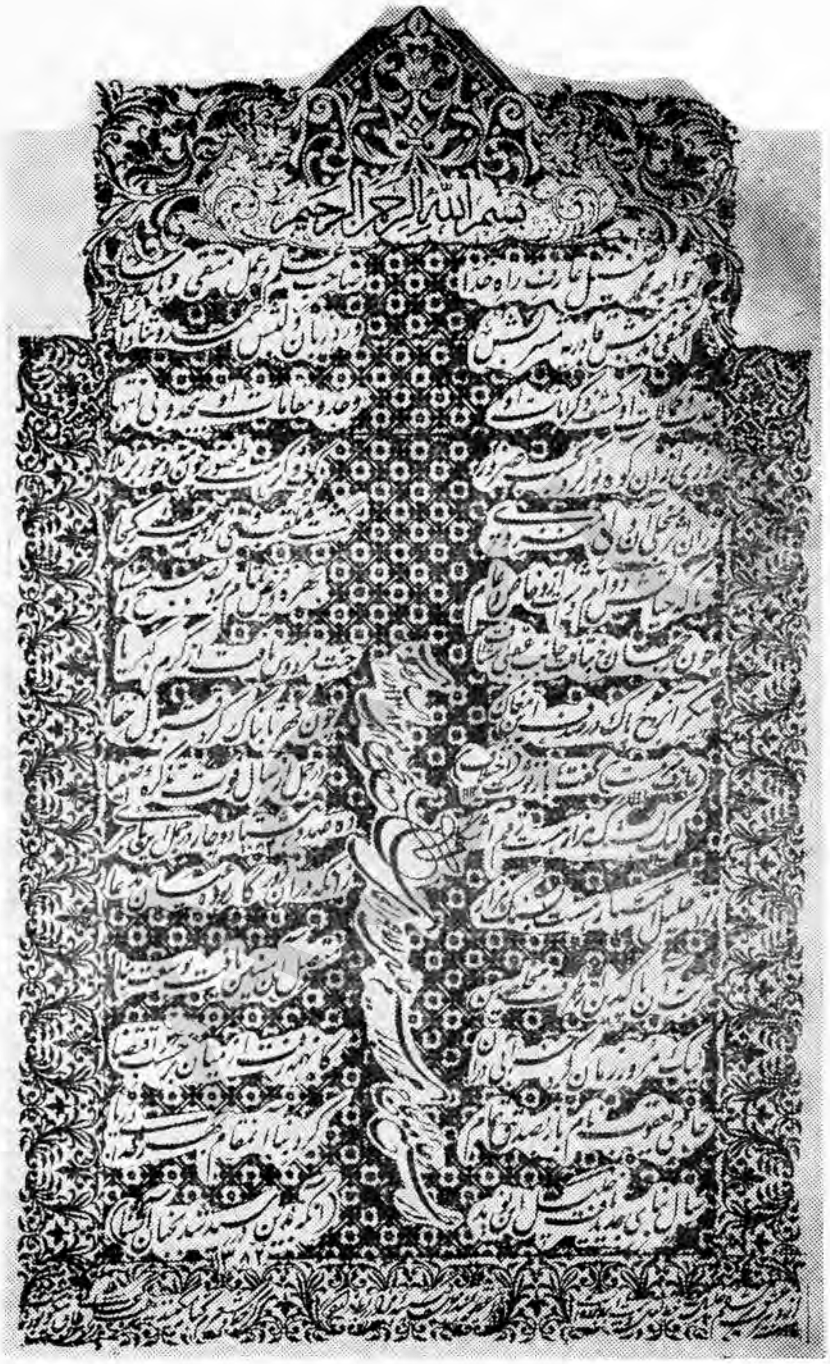
دارد زبس متانت و تجلیل و احتشام — نظاره‌اش باهل نظر روح پرور است

مقبول باد مصرف و جهدش بر دو حق — چون نیتش بمرضی دادار داور است

کلک خلیل زد رقم از سال اختتام — (اکسیر دیدهٔ دل گرد این درا ست) ۱۳۵۹ ه ق

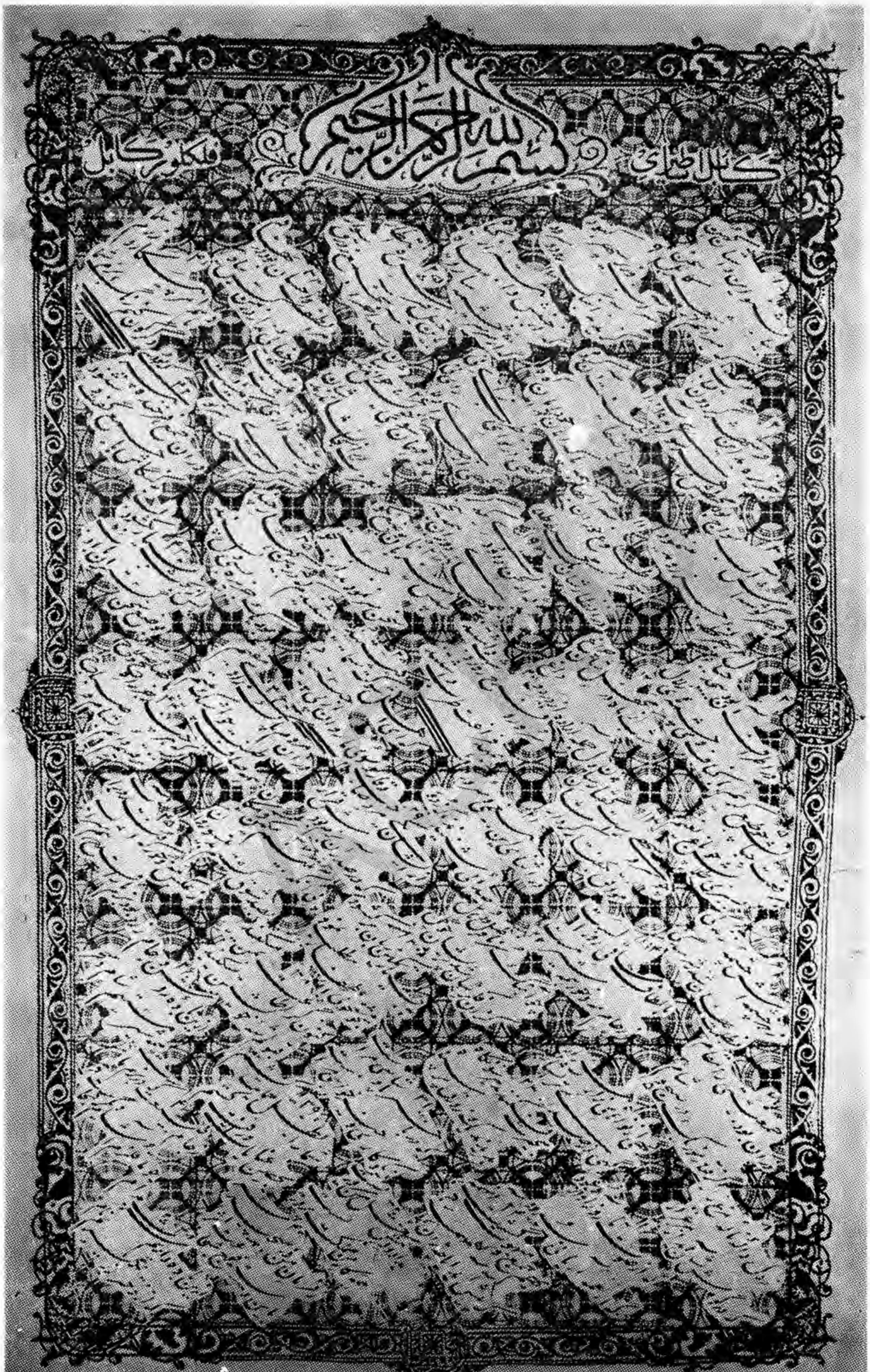
اثر طبع و خامهٔ محمد ابراهیم خلیل

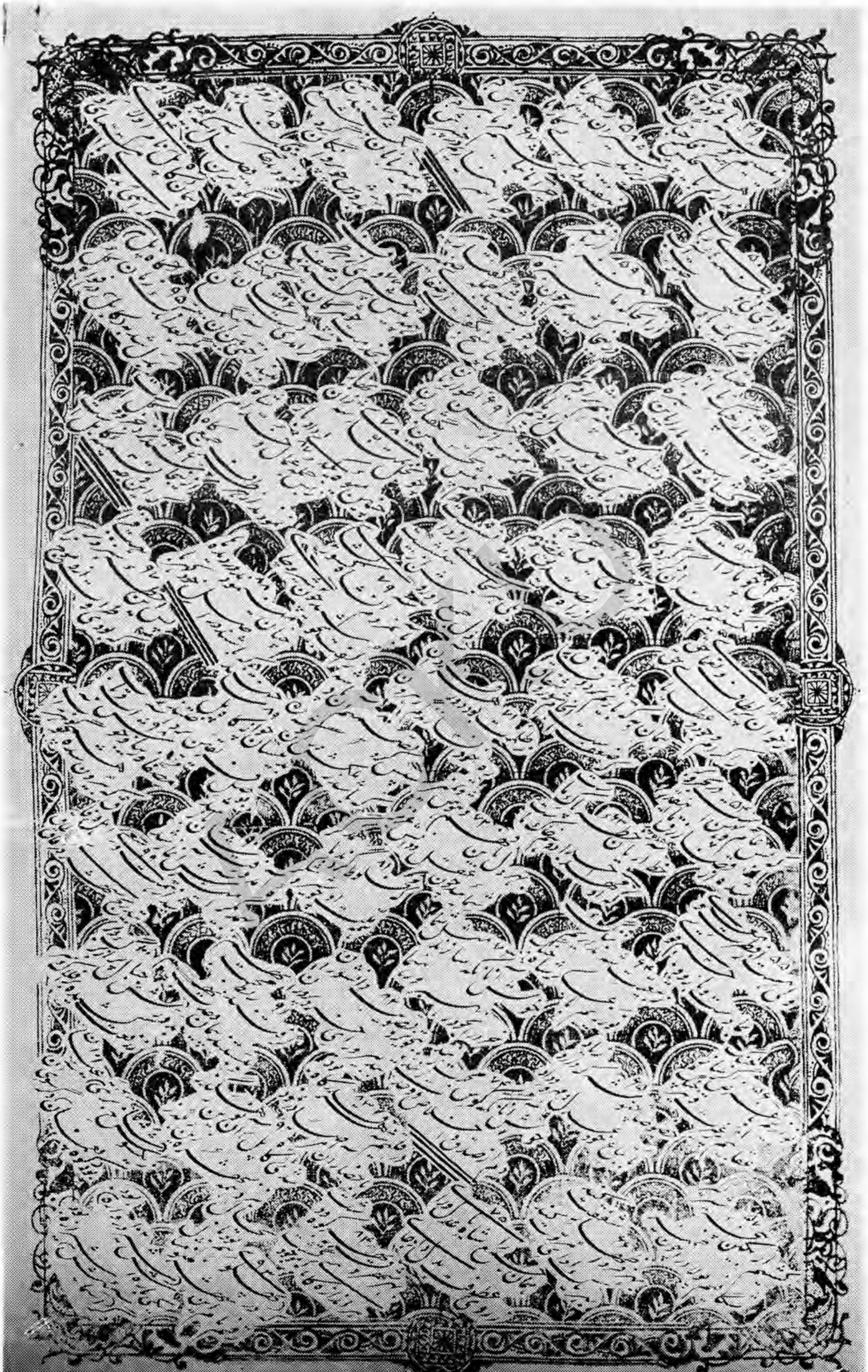

بسم الله الرحمن الرحیم
لا اله الا الله محمد رسول الله

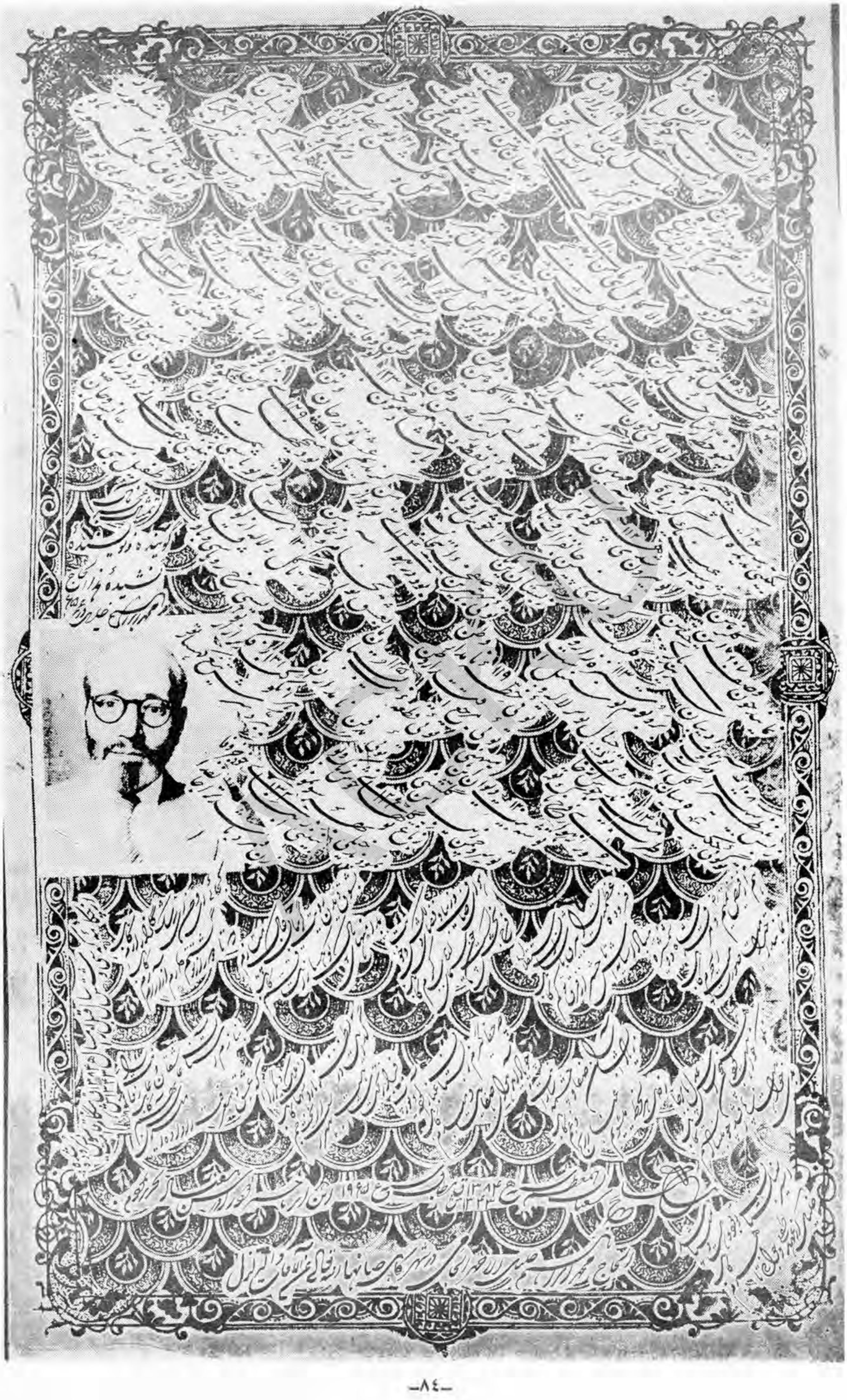

بسم الله الرحمن الرحیم

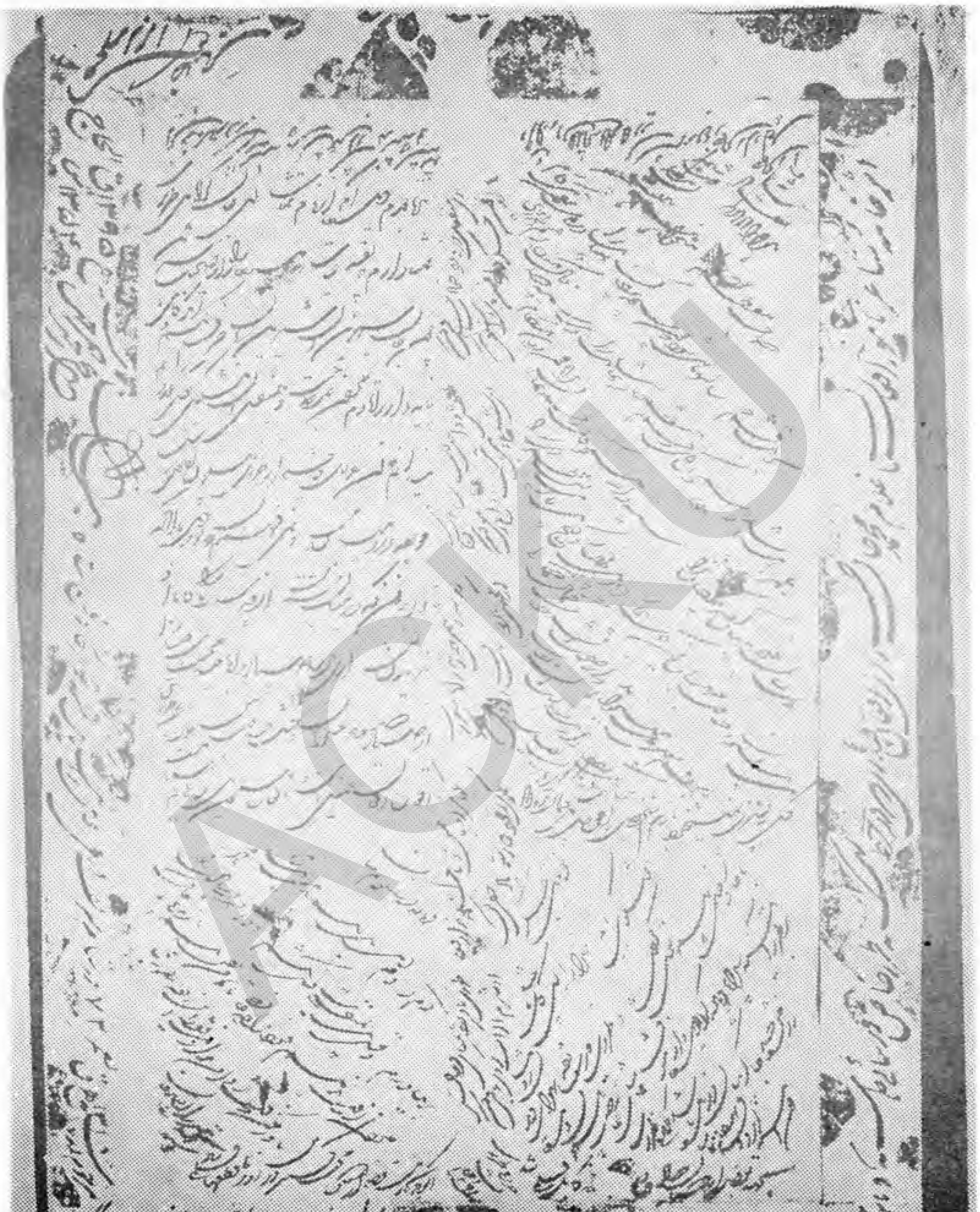

بسم الله الرحمن الرحیم
فلکلور کابل

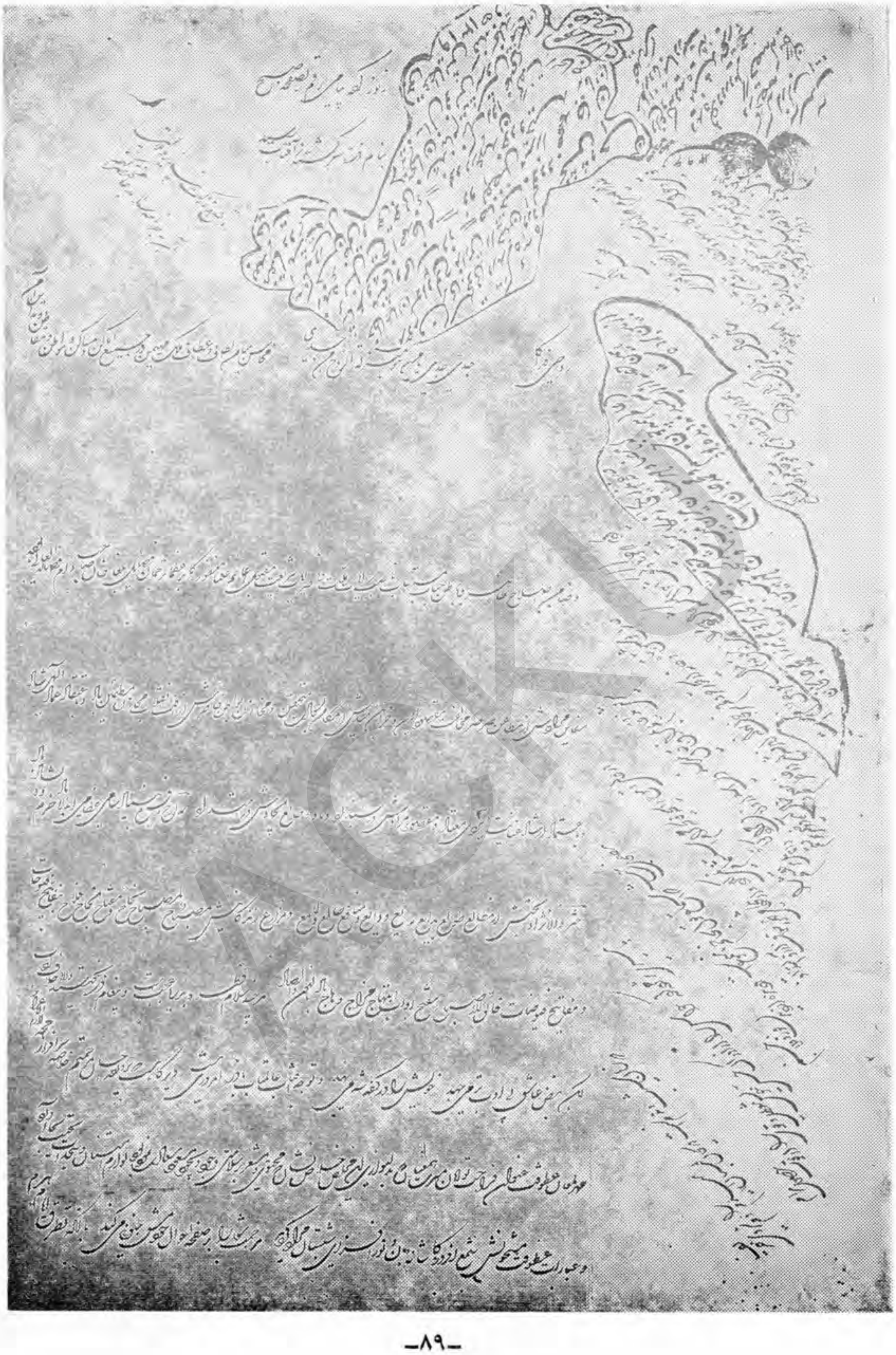

طفلرا احترام کنید

بسم اللہ الرحمن الرحیم

الحمد للہ رب العالمین والصلوٰۃ والسلام علی حضرت رسولہ محمد وعلی آلہ واصحابہ اجمعین

اما بعد

بناغلو حاضرینو او گرانو پوهانو! د دغې صحیحې غونډې په مناسبت خوشکې په اړه د زیه دایم او د رهستالہ هغه خپله قصیدا چه د دغې غونډې په هکله مې په دکارشپه جوړه کړیده دا لولم

محترم حاضرین، گرامی قدر دانشمندو! آپ سب کو معلوم ہے کہ مختلف ملکوں سے امیر خسرو کی وفات کی سات سو سالہ یادگار منانے کے لئے جو مشرق و مغرب کے علما اور بڑی شخصیتیں جمع ہوئی ہیں ... Researches ...

[illegible]

محفلی از کشور جمہوری ہندوستان

زچنین مردان نام آور بنام امتحان

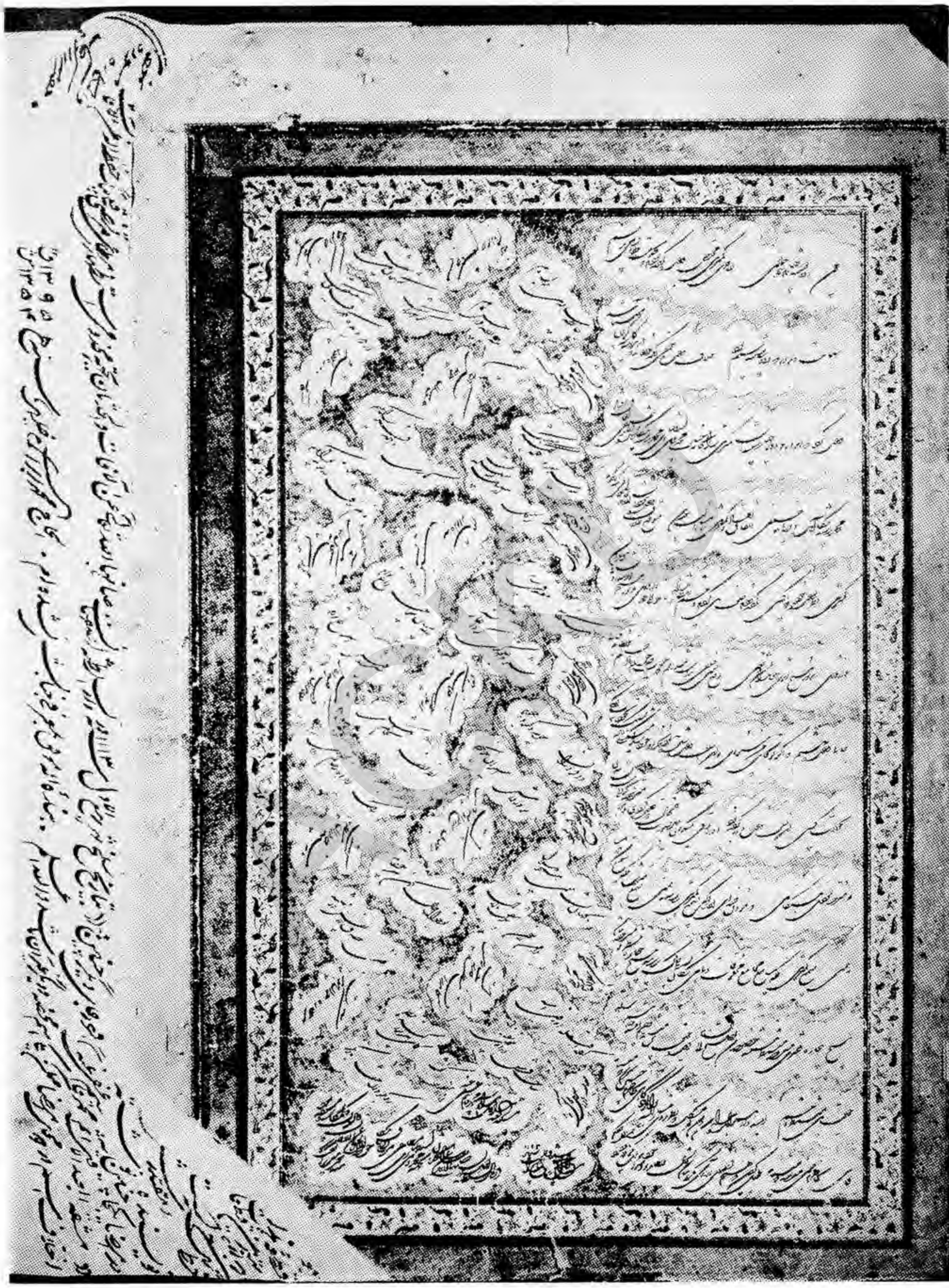
ناشناسی چون تحایع ... قوم وطن

بیشتر خواہم ... احیای نام رفتگان

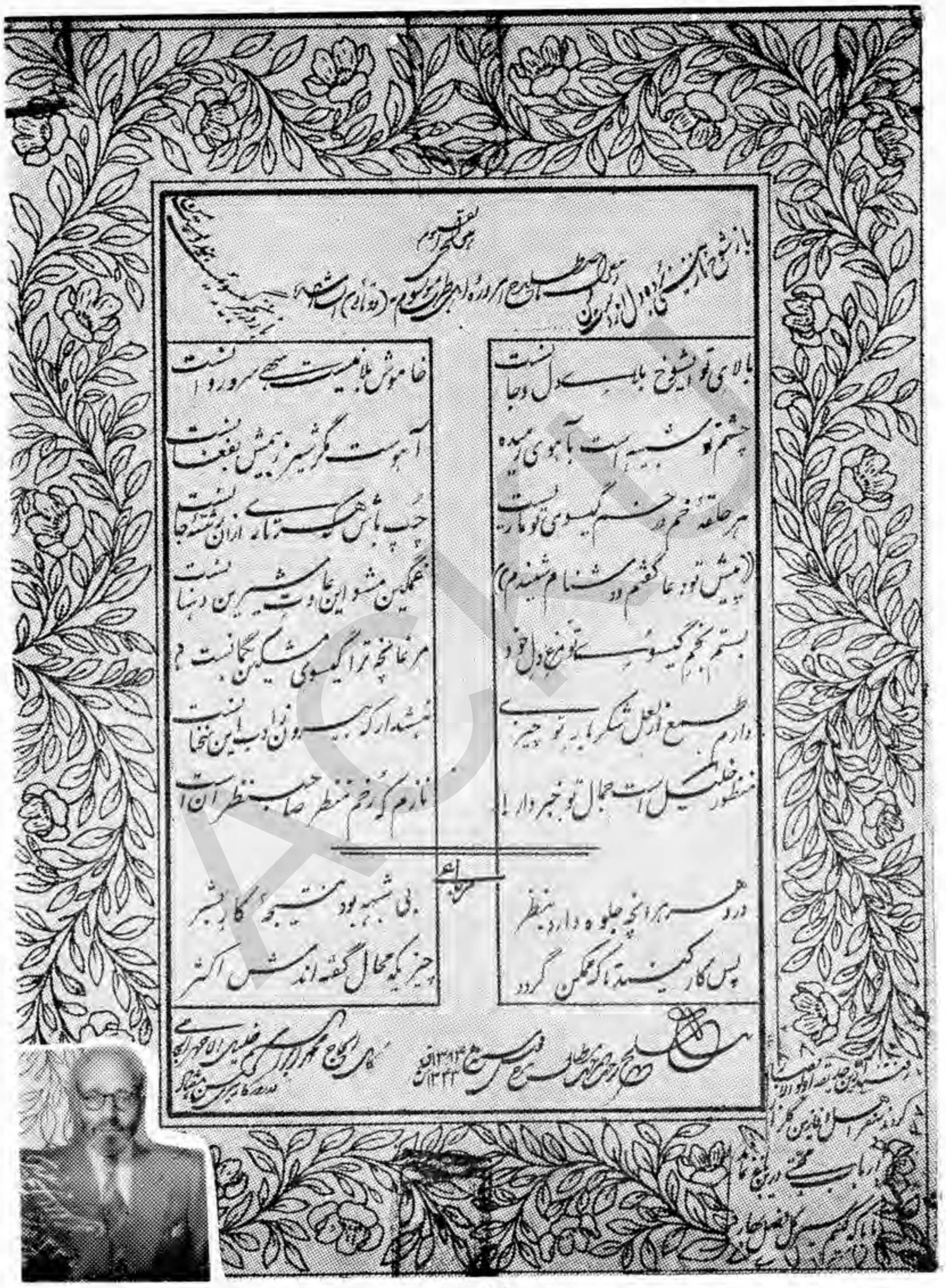
... سر اندیشہ گفتم روز و ماہ و سال این

جودہ محفل ... شوال ... ہندوستان

بالای تو ای شوخ بلای دل و جانست
هر حلقه و خم در خم گیسوی تو ماریست
در دهر هر آنچه جلوه دارد بنظر
بی شبهه بود نتیجه کار بشر

بسم الله الرحمن الرحیم

۱

بسم الله الرحمن الرحیم

بحسب خواهش ... نویسم سرگذشت ومیکشم خجلت ... دستم نشد کاری بجز کشور و ملت

... [illegible] ... احمد علی ... [illegible] ... از ... دم

کابل ... تولد ۱۵ شعبان ۱۳۱۴ ... [illegible] ...

از خدمت والده ماجده ... آموخته ... درس ... [illegible] ... مضمون ... خط ...

از ... خط تعلیق و شکسته ... [illegible] ... درس ... مکتب ... [illegible] ...

... از خدمت ... [illegible] ... تحصیل میکردم ... درس ... مشق ... [illegible] ... توجه

جناب ... دولتشاهی ... [illegible] ... چون فطرة بخط و شعر ذوق داشتم ... از طرف پدر بزرگوار تشویق میشدم با انتخاب اشعار ...

و بیاض ها ... [illegible] ... اوقات مختلف بخط نستعلیق و شکسته نوشته ام ... [illegible] ...

... بتحصیل ... درس ... از مکتب ... و از تعلیمات خانگی ... بغرض آموختن فن حساب

و اصول ... که پیشه آبا و اجدادم بود زیر نظر حضرت ... گاهی ... علوم ادب ... درس ...

متابعت ... کاتب ... حسابی ... خدمت دولت ... ۱۳۳۲ ... مطابق ۱۲۹۲ ... سابق بود

... [illegible] ... ۱۳۰۰ ...

وزارت خارجه و بعد ... سال بکتابت ... [illegible] ... یکسال بکتابت محاسبات ...

... [illegible] ... متقرر شدم ...

... [illegible] ... از خدمات ...

... [illegible] ... انقلاب ... [illegible] ...

... [illegible] ... وزارت ... ۱۳۱۲ ...

بدوره المتوکل علی الله محمد ظاهرشاه ... [illegible] ... آن زمان ... [illegible] ...

درس فقه و ... ادب ... صحیح بخاری و تفسیر جلالین و معانی را در خدمت مولوی ... سبق خواندم ...

سنه ... ۱۳۲۱ ... ۱۳۲۲ ...

... انجمن تاریخ ... عضویت انجمن ...

... ۱۳۳۲ ... مجله ... ۱۳۳۹ ... عضو انجمن و مشغول تصحیح کتب

... ۱۳۳۹ ... [illegible] ...

[illegible]

۲

چند نمونه از پارچه‌ها و قطعه‌ها و خطوط [illegible] طولانی در مجلهٔ آریانا [illegible]

و اشعار در اصلاحی و اجتماعی و اخلاقی و غیره در هر موقع بحسب اقتضا و لزوم در جرائد و مجلات [illegible] و از بعضی از آن خصوصاً [illegible] انتشار یافته .

ب :- آثار نثر : علاوه بر مقالات متعدد که در جرائد و مجلات وطن [illegible] ۱ شرح حال عارف معروف سلطان ابراهیم ادهم بلخی ۲ شرح حال امیر خسرو بلخی [illegible] ۳ شرح حال شیخ سعد الدین انصاری [illegible] ۴ رساله در فن استخراج تاریخ از نظم [illegible]

این چهار کتاب در مجلات آریانا و کابل نشر شده . ۵ رسالهٔ مزارات کابل ۶ رسالهٔ مزارات بلخ [illegible] کتاب [illegible]

بطور مقاله مختصر و متفرق بعض مندرجات آن در مجلهٔ آریانا انتشار یافته . ج : اثر ادبی :- [illegible] فعلاً کلیات حاوی

هژده بخش متفرق موضوعات و انواع شعر متضمن هژده هزار بیت است که غیر مرتب [illegible] نسخه مرتب با فهرست [illegible]

در منتهای دقت و صفائی بخامهٔ خود می باشد نسخه بخط نورچشمی محمد [illegible] خلیل [illegible] پاکنویس شده . د :- آثار خطی : علاوه بر تحریر

شانزده جلد منتخبات اشعار و نسخه [illegible] شعر [illegible] مرحوم شاعر شهیر [illegible] در وصف آن قصیده انشاد کرده و دو نسخه [illegible]

حضرت شیخ الاسلام پیر هرات [illegible] و دو نسخه [illegible] نسخ اثرات خود هم قطعات نستعلیق و شکسته [illegible]

[illegible] شده . [illegible] اکثر لوح [illegible] و [illegible] جنده زاده [illegible] از بعض اعاظم مشاهیر بخامهٔ خود من تحریر یافته علاوه [illegible]

[illegible] رسالهٔ عروج و نزول اسلام که حصهٔ ۱۳ و رباعیات که حصهٔ ۱۶ کلیات [illegible] با صد سلام و عظمت قرآن مجید و صحابه [illegible]

[illegible] و چاپ عکسی شده اند . هـ : آثاریکه بطبع رسیده اند :- ۱ شرح حال سلطان ابراهیم ادهم بلخی

[illegible] نمایندهٔ بین الملل [illegible] کابل [illegible] ۲ امیر خسرو [illegible] ۱۳۴ [illegible]

۳ شرح انصاری [illegible] ۱۳۳۶ از طرف [illegible] وزارت معارف ۴ استخراج تاریخ [illegible] ۱۳۳ از طرف انجمن تاریخ وزارت معارف

۵ مزارات کابل [illegible] ۱۳۳۹ از طرف وزارت معارف ۶ رباعیات [illegible] ۱۳۲۹ [illegible] ۱۳۳۶ از طرف عبد [illegible] حمید زاده [illegible] شده

۷ رساله عروج و نزول اسلام در ۱۳۳۲ و در سنه ۱۳۳۴ و ۳۶ و دیگر [illegible] از طرف ریاست مستقل مطبوعات طبع عکسی شده . ۸ [illegible]

۹ اشعار [illegible] تحت طبع گرفته شده ۱۰ گنجینهٔ آثار [illegible] ۱۳۴۱ [illegible] حمید زاده [illegible]

با سه قطعه نمونهٔ خط [illegible] ۱۱ رسالهٔ [illegible] که بار اول [illegible] در کابل چاپ عکسی شده

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

چو جان [illegible] خداوندا [illegible]

ور درم دارد و کرم نبود
لایق حال اوست قلب کرم

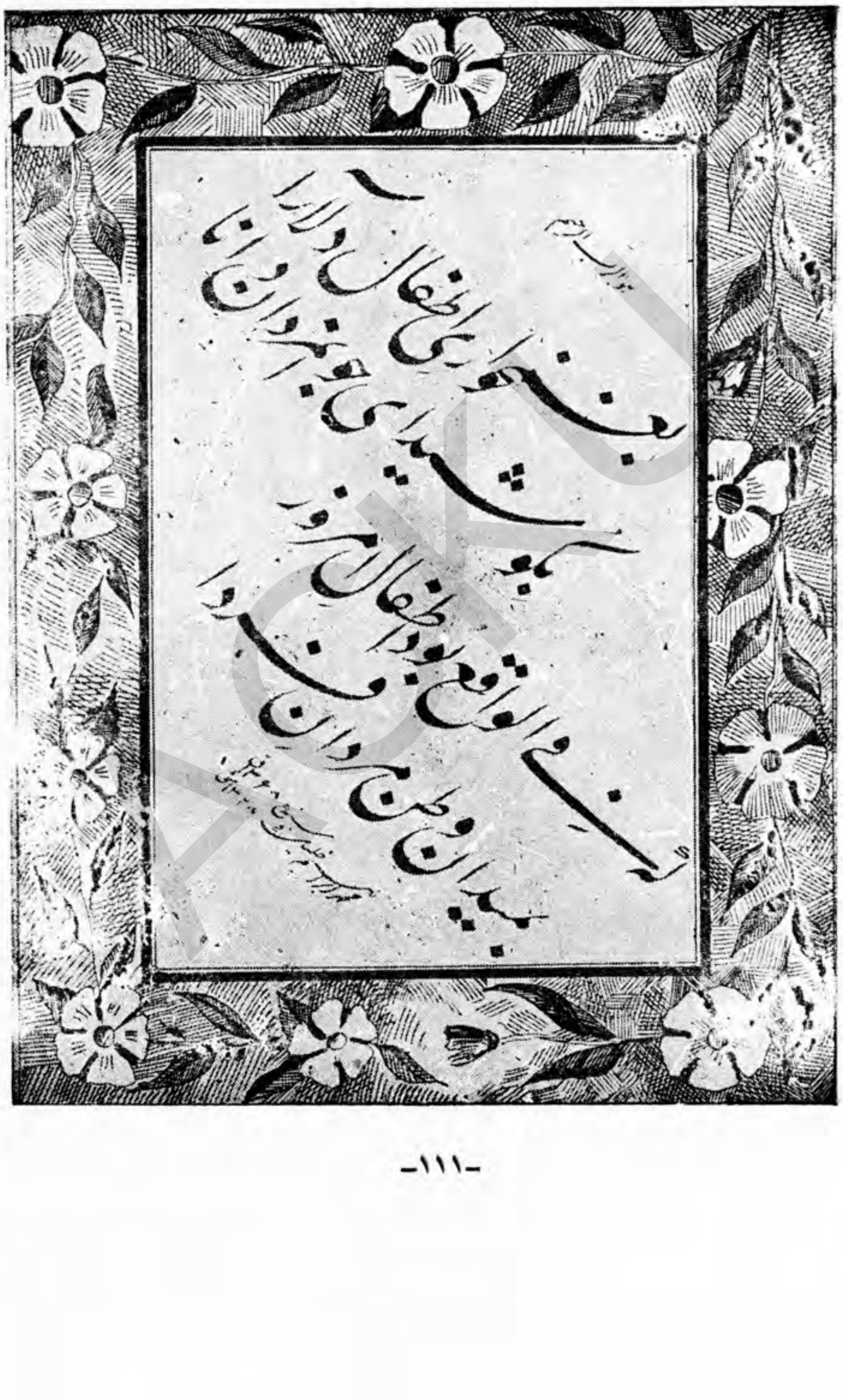

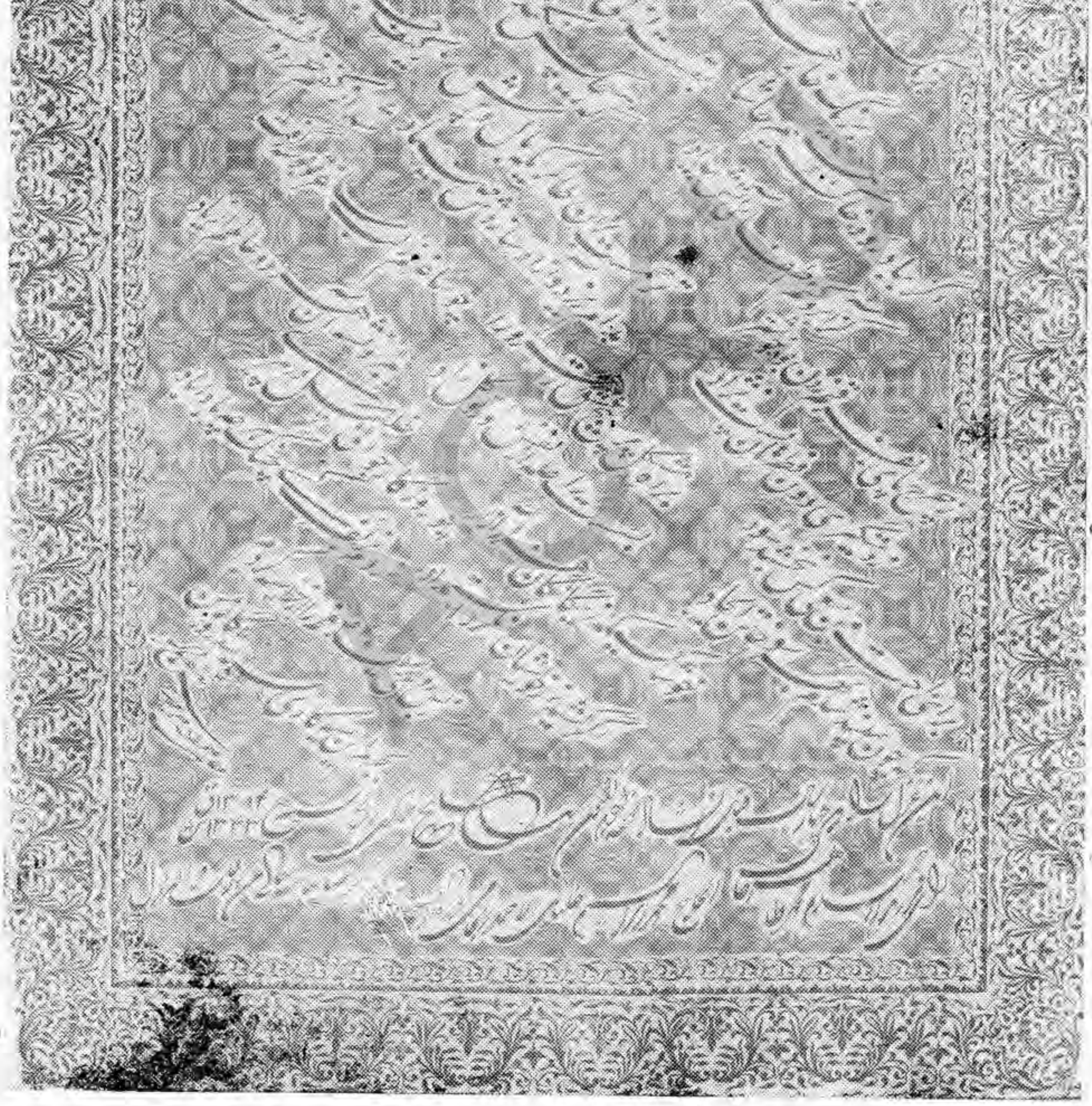

[illegible] ص -۱۰۸-

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحیم

فهرست مندرجات

شماره	نام	صفحه	عنوان
۲۸	جناب محمدعلی هروی	۳۴	هو الله تعالی شانه، نی از توحیات
۲۹	« مرحوم میرزا افضل احمد	۷	یاالهی حرمت
۳۰	« « « «	۱۰۶	در همه حالها
۳۱	« « « «	۵۵	رفتم بر آن دلبر
۳۲	« « محمدحسین	۵۶	و صفت کل ملیح
۳۳	« « « «	۸۶	بعد ازین در عوض
۳۴	« « محمدعثمان	۶۳	خواجه شیراز علیه ارحمه
۳۵	« « سیدمیرزا	۶۷	تادور دور دور
۳۶	« « « «	۶۸	وه که از ماه خوبتر
۳۷	« عزیزالدین	۶۹	از غزلهای ایام پیری
۳۸	« «	۷۰	جسم پاک سید افغانی
۳۹	« سیدمحمدایشان	۸۰	برون از ورطه
۴۰	« مرحوم میرزا عبدالله	۸۵	همیشه تا به بیاض
۴۱	« « طرزی افغان	۸۷	هو الله تعالی شانه
۴۲	« سیدمحمدعثمان	۷۵	بیگانه اگر
۴۳	« مرحوم میرزا احمدجان	۸۹	مکتوب خط شکسته
۴۴	« « میرزا کوچک	۹۳	« «
۴۵	خلیل بهزادپور	۹۶	هو العزیز
۴۶	« مرحوم مولوی خسته	۱۰۲	نه هر که چهره برافروخت
	ازین ببعد خطوط خود این بندهٔ الله خلیل		
۴۷	« « «	۱	کلمهٔ طیبه با بسملهٔ شریفه و یک آیه مبارکه
۴۸	« « «	۲	بسم الله شریف و کلمهٔ شهادت
۴۹	« « «	۳	آیة الکرسی شریف
۵۰	« « «	۴	بسم الله شریف و کلمهٔ طیبه با رباعی علم
۵۱	« « «	۵	کلمهٔ طیبه با بسم الله شریف و شش حرف
۵۲	« « «	۶	« « « « و دو رباعی
۵۳	« « «	۸	« « « « باقطعه میرزا محمدیعقوب در یک صفحه
۵۴	« « «	۷	ببارگاه رحمت
۵۵	« « « «	۱۰	لوح مزار حضرت تمیم(رض) و امام قتیبه(رح)

به اهتمام :
سخیداد فائز

بیهقی کتاب خپرولو موسسه

سرطان ۱۳۵۵

مطبعه دولتی

[illegible]

مبارک باد بر خورد و بزرگ ملت افغان

جلیل این جشن فرخ فال جمهوریت افغان

الهی [illegible] دیگر امین باد

همیشه خاک پاک و ملت با غیرت افغان

باستقلال تام و با نظام نیک جمهوری

بود همواره بالا اختر شوکت افغان

[illegible] ١٣٩٥ ق [illegible] ١٣٥٤ ش [illegible]